

Revelesen

Ämäiewon Ämän Amop Pewon

Okoro buk nukan onoktapau

Jisas ko omar oik tononuk, woisan 65 manonuk, Jon ko kar om enip Patmos Airan opok karapus kurena, raumara, kiro pas jer wewon. Roasiret ak akan woiaka Jisas mesin epar moin kiro wa utau sakau ate rawaun rai jer wewon. Anut nukas nini epir pakas owo onok tawa päi Jon ätär muruwon.

Kiro puk nukan onoktapau näwäu kesek, tawa Jisas nukas kon iwäi jaukut pak Satan nuka pak erekapu aru marai. Inok roasiret ak usu oumoi, sakau tai rawaiei, tawa Anut nukas sarwaronuk, ak kon omoi tone eposek rawaiei. Kiro onok päi Anut nukas nini epir pakas Jon ätär murunuk, ko jer wewon.

Okoro buk tainoraun ämän

1:1-8 Jon nukas roasiret 'pere' awarowon.

1:9-3:22 Jon nini epir pakas Krai aparuwon.

Näwäu nukas mena 7 orip pakan Kristen roasiret ämän surmarowon.

4:1-8:1 Jon ko nini epir pakas Näwäu nukas buk tupai moin orarenuk aparuwon.

8:2-11:19 Pupu 7 orip Anut nukan sarau eitek akas purna, karauk onok pein.

12:1-13:18 Satan nukan ämän oi ariäir roat ori awas opur ärärämoi, okoro omnokou opok koirin.

14:1-15:8 Jon nini epir pakas osap atap atap sosop aparuwon.

- 16:1-21 Anut nukan sarau eitek 7 orip akas maro karar karar ateanik, kouna, kiro maro pakas usu atap atap pein.
- 17:1-20:10 Anut nukas Babilon näu mena aru murianik, Satan kon jaukut ori pak ep uru kurwarowon.
- 20:11-15 Anut nukas roasiret wasarewaun omre.
- 21:1-22:5 Jon nukas omar awau pak omnokou awau pak Anut nukan mena awau Jerusarem orip orip rawai aparuwon.
- 22:6-21 Jon nukas Jisas ätäi kurte kowai rai awaromara, kon ämän patarwon.

Krais nukas owo onok tawa päun Jon ätär muruwon.

¹ Okoro ämän Jisas Krais nukas Jon ätär muruwon. Meter kiro ämän ämäi rawon, utianik, Jisas nukas kiro ämän amop mowon. Anut nukas kiro onok kurte päun Jisas ätär murunuk, kos pak kon sarau roat ätär marowon. Jisas nukas kon sarau eitek äsimoronuk, kos is Jon, kon sarau ro, kiro ämän ätär muraun kowon.

² Isas pak karauk roasiret kiro ämän pak osap erekapu aparmin pak awareäim. Okoro Anut nukan ämän. Anut nukas kiro onok ämäi rawon, Jisas Krais ätär murunuk, kos erekapu is opok amop mowon.

³ Kiro ämän pakas Anut nukas owo onok tawa päun äiewon. Roasiret ak kiro ämän ninareanik, aka nepipiraiei. Roasiret ak okoro ämän roianik, ak Anut nukan ämän isas jer wemin tainoraiei, ak nais nepipiraiei. Owon, kiro onok Anut nukas päun äiewon kiro epar kurte päi.

Jon nukas pas 7 orip Esia woiaka epar moin roasiret jer we marowon.

⁴⁻⁵ Is Jon, isas ak, Kristen roasiret, Esia mena 7 orip rai jer we marom.

Anut rusapai rau, ko meter rawon, ko tawa ätäi kowai. Anut nukan osou 7 orip ak Anut nukan tanäun patan amuk opok tai rai. Jisas Kraiss ko Anut nukan ämän erekapu eposek areäu. Ko karar amke meieanik, ätäi up uruas siräi pewon. Kos okoro omnokou kamwareäi roat näunäu erekapu kamwareanik, akan ro näwäu sarewon. Ak keserna, is Anut aurim, nuka, pak kon osou 7 orip pak Jisas Kraiss pak akas woiaka näu oripas ak sarwarna, akan woiaka päurar rawai.

Jisas nukas ikenun wous meiemara, kon karianas iken onok aru erekapu jäkäi mukowon.

⁶ Kos ik erekapu Anut nukan roasiret pak kon kamuk rawaun roat sare mukowon. Ik kon momok, Anut nukan sarau moram. Keseria, ik äiem, “Jisas Kraiss ko orip orip sakau näwäu orip, pak enip jou orip rawai. Epar.”

⁷ Aparwe, ko iou pakas kowai! Roasiret erekapu akan amiakas aparai. Roasiret ko marais wein ak nais erek ko aparai. Roasiret okoro omnokou opok rai, ak erekapu ko aparai, näwäu wai. Kiro onok epar senes päi.

⁸ Anut Näwäu ko erekapu sakau orip ko keser äieu, “Is amke raim, is ruris raim.” Kiro Anut ko karar rusapai rau, meter rawon, tawa ko kowai.

Jon nukas Kraiss aparwon.

⁹ Is Jon, is akan jaunaka, is ak pak erek ik Jisas pak pasar raiäm. Is ak pak erek ik tätäi oiäm.

Is nais ak pak erek ik Anut nukas kamoikeäu. Is ak pak erek usu oianik, woiaka päurur orip raiäum. Is Anut nukan ämän areanik, isan woi Jisas nukanun epar momin, keser ämän are raita, is usu iraun Patmos airan opok muroin.

¹⁰ Kar Tup Näuäu opok, Anut nukan Osou Näus is sakau kamoironuk, is nini epir pakas senek, mekesirakapaim kar ron pätu, pupu ur senek, sakau ur wewon roimin.

¹¹ Kiro ros airowon, “Osap erekapu na aparum kiro buk opok jer wenam, kiro jer roasiret woiaka epar moin näu mena 7 orip sur maro. Efesas, Smerna, Pergamum, Taiatira, Sardis, Filadelfia, Leodisia kiro mena sur maram.”

¹² Kesernuk, inok ros is ämän airou rai, ätäi pirirmin. Is pirirmoi, lam gol 7 orip aparmin.

¹³ Is kiro lam kamuk opok kar ro rawon aparmin. Kiro ro ko ‘Ro nukan Mokoi’ *Daniel 7:13*

senek tai rawon aparmin. Ko omjo rumukäu orkenuk, kon isou erekapu kururur mowon. Kar let gol nukas wakou kur mowon.

¹⁴ Kon tapau urik kiro tei urik ärneu senek, iou ärneu senek pak. Kon amukauk kiro ep arou jereäu senek.

¹⁵ Kon isou kiro aiauk gol ep opok amkeäi, ukun wäpik, eposek senes sareäu senek. Is kon arewon pätu roimin kiro an saru nukan areäu jejep senek.

¹⁶ Kon ipou näu kaima, pai 7 orip ate rau. Siräp rumukäu auk karaima karaima, kon oksau uruas ne rau. Kon neputapau san näu kamuk, san sakau jeräu senek.

¹⁷ Is ko aparianik, kon isou siakupai kurir

ninomoi, meiemín ro senek raimin. Utianik, kon ipou náu kaimas isan enim opok mianik, keser airowon. “Na wa imináu. Is epar senes aisom, is amke raim, is ruris raim.

¹⁸ Is awau raim, is meter meiemín, utianik, apair, is rusapai awau orip orip raim. Is enim orip, isas meiaun onok kameanik, roasiret meiein akan menan im rorok pakan ki ate raim.

¹⁹ Keseria, na okoro onok rusapai pe rau pak tawa pái pak aparum keseriar jer wám.

²⁰ Na okoro pai 7 orip isan ipi náu kaima rai pak lam gol 7 orip pak apwarom, kiro ämän ämäi rau senek. Pai 7 orip kiro kon onoktapau kesek: náu mena 7 orip kiro Kristen roasiret kamwaraun sarau eitek 7 orip. Lam gol 7 orip kiro náu mena 7 orip pakan Kristen roasiret.”

2

Jisas nukas Efesas menan Kristen roasiret ämän surmarowon.

¹ Kiro ros ätäiar keser airowon, “Na kiro sarau eitek Efesas menan Kristen roasiret kamware rau, keser jer we muram. Is isan ipi náu kaima pai 7 orip ateanik, is lam gol 7 orip kampai ariaim. Is kiro ämän na surmusoita, kou.

² Ak, Kristen roasiret Efesas mena rai, ak sarau sakau mianik, akan onok erekapu keseriän, kiro is äpu. Ak sakau tai raianik, akan woiaka roat onok aru miäi akanun wa woiakati miäi. Kiro roat akas ak keser awaroin, ‘Ik nais Jisas nukan ämän oi ariäum roat.’ Utianik, ak Jisas nukan ämän oi ariai roat wa. Ak, Efesas roasiret, kiro roat akan sät ämän roianik, jekur wasare maroin,

akan onok keseriäi nais erekapu wasarewaroin. Keseria, ak äpu kiro roat ak sätäiäin roat.

³ Utianik, ak, isan ämän tainoriäi roat, okon, karauk roat akas akan onok apwareanik, kasiaka penuk, akwaromoi, tätäi näwäu aria, onok aru mareäin. Ak kiro onokun wa imineäi, akan sarau jekur sakau ate raianik, kiro usu ämäiäin, kiro is äpu.

⁴ Utianik, is rusa ak pak ämän sakau orip. Ak meter isanun akan woiakas epar senes meiein. Utianik, rusapai ak kiro onok keserin senek keserau wa.

⁵ Ak amke isanun woiakas epar meiein, ak ätäi kiro onok keserin ronkatewe. Ak amke isanun woiakas meiein, ak kiro onokur keserwe. Ak akan onok aru pakan ätäi pirirau wa, is ak siarakap koianik, lam ak pakan oi manam.

⁶ Utianik, akan karar onok kiro eposek. Ak Nikolas nukan roasiret akan onok aru sauk mi-anik, wa tainoriäi. Is nais kir kon onok sauk miäm.

⁷ Inok roasir ko rauk orip, ko kiro ämän Anut nukan Osou Näus woiaka epar moin roasiret awarou, ko jekur rowai. Inok roasir onok aru erekapu itimorai, isas ko roasir eposek äianik, epar awau orip orip rawaun am nemauk nurita, jai. Kiro am Anut nukan woia omar oik rau.

Jisas nukas Smerna menan Kristen roasiret jer we marowon.

⁸ Keserianik, nas sarau eitek Smerna menan Kristen roasiret kamware rau, ko keser jer we mur. Kiro ro ko amke rau, ko ruris rau, kos na okoro ämän surmusou. Ko meieanik, ätäi siräimoi, awau rau.

⁹ Ak, Smerna Kristen roasiret, ak usu oiäi, kiro is äpu. Ak omnokou pakan osap sosop wäpik, kiro is äpu. Utianik, ak Kristen roasiret, ak Anut nukan amukup osap sosop senes orip. Is äpu karauk roat akas akan enmaka opok sät ämän miäi. Kiro roat akas keser äiäi, 'Ik Juda roat', utianik, ak epar Juda roat wa, ak Satan nukan sarau miäi roat.

¹⁰ Karauk usu ak opok päi, ak kiro wa iminäu. Ak rowe, Satan nukas ak kamukan karauk roasiret ate apwaraun karapus owa kurwarnuk, kiro opok omre 10 orip ak usu sosop meiäun senek oi rawaiei. Akan woiaka isanun epar mianik, sakau ate rawaiei, pote ak meiäiei. Ak keserna, isas ak awau orip orip rawaun sakau aram.

¹¹ Inok roasir ko rauk orip, ko kiro ämän Anut nukan Osou Näus woiaka epar moin roasiret awarou, ko jekur rowai. Inok roasir onok aru erekapu itimorai, isas ko ätäi meiäun ses opok, wa aru muram.”

Jisas nukas Pergamum menan Kristen roasiret ämän surmarowon.

¹² Keseria, kiro ros keser äieu, “Nas kiro sarau eitek Pergamum menan Kristen roasiret kamware rau ko keser jer we mur. Kiro ro ko siräp rumukäu auk karaima karaima orip ate rau kos na kiro ämän surmusou.

¹³ Is nan raum mena äpu, Satan nukan kamwareäu patan kiro mena rau. Utianik, ak, Pergamum Kristen roasiret, ak isan enim sakau ateanik, akan woiaka isanun epar moin, kiro utau wa. Meter kar ro kon enip Antipas ko isan

ämän roasiret awareäu, ko ak pak rawon. Ko isan ämän jekur tainoriäu. Akan mena, karauk roat Satan nukan sarau miäi roat akas ko wena, meiwon. Kiro Satan nukan mena. Kiro ses opok nais ak akan woiaka isanun epar moin kiro utau wa.

¹⁴ Utianik, is ak pak karauk ämän orip. Akan karauk roasiret Pergamum mena ak pak rai ak Balam nukan onok sakau ateanik, tainorurai. Balam nukas Balak Israel roasiret atonwaraun onok tamuruwon. Balak nukas Israel roasiret atonwaronuk, akas onok aru moin. Karauk roat akas akan sät eitek enip pakas opur amkeanik, jou miäin Israel roasiret akas kiro opur oianik, jeäin. Kiro Israel roasiret ak nais Balak nukan ämän tainorianik, karauk sapum onok keseriäin. Rusapai, akan karauk roasiret nais akan onok tainorianik, keseriäi.

¹⁵ Kiro onok keseriäi senek karauk roat ak kamuk opok rai akas Nikolas nukan ämän tainorurai.

¹⁶ Ak rusapai akan onok aru pakan ätäi pirirwe! Warnuk, isas ak rawa koumoi, isan oisau opok siräp rumukäu auk karaima karaima orip kis ak pak weräiäm.

¹⁷ Inok ro ko rauk orip ko kiro ämän Anut nukan Osou Näus woiaka epar moin roasiret awarou, ko jekur rowai. Inok roasir ko onok aru erekapu itimorai, isas o ämäi rau, enip mana, ko nurita, jai. Ai käräi nais nuram. Kiro ai opok enip awau jer wemin rau. Karauk roat ak kiro enip äpu wa, ro ko kiro ai owai ko karar äpu mai.”

Jisas nukas Taiatira menan Kristen roasiret ämän surmarowon.

18 Kiro ros keser äieu, “Ätäi na Anut nukan sarau eitek Taiatira menan Kristen roasiret kamware rau, keser jer we mur. Okoro ämän keser äieu, is Anut nukan Mokoi, isan amiauk ep arou jereäu senek. Isan isiauk aiauk gol eposek ep opok amkeäi senek. Is kiro ämän ak, Taiatira roasiret, rawa surita, kou.

19 Akan onok keseriäin kiro is erekapu äpu mom. Is äpu ak roasiret akanun woiakas meieäi, ak isanun woiaka epar moin, ak isan sarau mi-anik, karauk roat sarwareäi. Is äpu usu atap atap ak opok penuk, ak jekur sakau tai raiäi. Is äpu amke ak onok eposek moin, rusapai ak onok eposek senes morai.

20 Utianik, is ak pak ämän orip. Ak kiro asir Jesebel inikerna, ko ak pak raiäu. Kos is Anut nukan ämän roianik, areaim asir äiäu. Keseria, kos isan roasiret ämän awaronuk, ak kon ämän tainorianik, sapum onok aru miäi. Karauk roat akas sät eitek jou maraun opur amkena, ak kamukan karauk roasiret akas kon ämän tainorianik, kiro opur oi jeäi.

21 Isan ronkat kiro asir kon onok aru pakan ätäi piriraun is ko karauk omre nurumin. Utianik, ko kon sapum onok aru miäu pakan pirirau utou.

22 Kesernuk, isas ko sip nurita, ko tätäi nāwäu owai. Kiro roat ko pak sapum onok morai, akan sapum onok kiro asir pak keseriäin wa utona rai, isas ak nais ko pak usu aroita, tätäi nāwäu owaiei.

23 Is kon onok tainoriäi roasiret nais erekapu akwaroita, meiäiei. Keserita, Kristen roasiret erekapu ak owo onok akan ronkat pak akan woiaka uru rau isas apariaim äpu maiei. Roasiret

onok aru keseriäi, isas ak usu aram, roasiret onok eposek keseriäi, isas ak osap eposek aram. Ak kiro nais äpu miäi.

²⁴ Utianik, ak karauk roasiret Taiatira mena rai, ak kiro asiren ämän tamareäu, ak kiro wa tainoriäi. Ämän Satan nukan wou uru ämäi rau, kiro ak äpu mau wa. Rusapai is ak epar senes awarom, ak sakau tai rauna rai, is karauk usu ak wa aram.

²⁵ Akan woiaka epar moin, kiro keseriar rauna, is ätäi kowam.

²⁶ Inok roasir ko onok aru erekapu itimorianik, isan ämän tainoriäu, keseriar pote isan kowaun ses opok, isas ko karauk omsau pakan roasiret sakau kamwaraun sarau nuram.

²⁷ Is ko sakau nurita, kos roasiret kamwareäin utupauk ateanik, roasiret akwarnuk, ak mis käi kurena, usip usip sareäu senek keseraiei. *Buk Song 2:9*

Is isan sakau isan Monias is irowon, isas pak ätäi ko nuram.

²⁸ Is ko taperan pai nais nuram.”

²⁹ “Inok roasir ko rauk orip, ko kiro ämän Anut nukan Osou Näus woiaka epar moin roasiret awarou, ko jekur rowai.”

3

Jisas nukas Sardis menan Kristen roasiret ämän surmarowon.

¹ Keseria, kiro ros keser äiewon, “Na kiro sarau eitek Sardis menan Kristen roasiret kamware rau ko keser jer we mur. Kiro ro ko Anut nukan osou 7 orip pak pai 7 orip pak ate rau, kos na ämän surmusou. Is ak, Sardis menan Kristen roasiret

owo onok miäi kiro is äpu. Karauk roasiret akas keser äiäi, ‘Sardis menan roasiret awau senes rai’. Utianik, wa. Ak isan amiap meiein roat senek.

² Keseria, ak kurte siräwe, wa ninau. Meter ak Anut nukan onok eposek tainoriäin. Rusapai, ak kiro onok meter keseriäin rusa rau erekapu ätäi sakau maiei, wäpik, kiro erekapu ämäiäi. Akan onok keseriäi is aparmin kiro Anut nukan amukup eposek wa.

³ Meter karauk roat akas Anut nukan ämän tamarona, roin. Ak kiro ämän ätäi ronkateanik, jekur tainornai, akan onok aru pakan pirirwe. Ak kiro onok wa keserna rai, ak isan kowaun omre äpu wa maiei opok, is ak siarap päu ro senek kurte kowam.

⁴ Utianik, Sardis mena roat karar karar akan omjo ukun wäpik orip rai. Ak roat eposek senes, okon, ak omjo ärneu mianik, is pak ariaiei.

⁵ Keseria, inok roasir ko onok aru erekapu itimorai, ko omjo ärneu kiro senek monuk, isas kon enip isan awau rawaun buk opok rau wa kosoram. Isas isan moni pak kon sarau eitek pak akan amiakap amop äiäm, ‘Kiro ro isan.’

⁶ Inok roasir ko rauk orip, ko kiro ämän Anut nukan Osou Näus woiaka epar moin roasiret awarou, ko jekur rowai.”

Jisas nukas Filadelfia menan Kristen roasiret ämän surmarowon.

⁷ Keser kiro ros ätäi äiewon, “Na kiro sarau eitek Filadelfia menan Kristen roasiret kamware rau keser jer we mur. Kiro ro kon onok erekapu eposek senes, kon ämän äiäu orip orip tainoriäu, kos na okoro ämän surmusou. Ko Devit nukan

kamwareäu sakau orip. Kos owo osap im tuenuk, kar ros ätäi im penäu senek wa. Kos owo osap im penenuk, kar ros ätäi im tuäu senek wa.

⁸ Is ak Filadelfia roasiret owo onok keseriäi kiro is äpu. Akan sakau eteinak kiro is äpu, utianik, ak isan ämän tainorianik, ak isan sarau utau wa. Is akan amiakap im tuemin rau, kar ros kiro im ätäi penäu senek wa.

⁹ Ak rowe. Kiro roat ak Satan nukan tupsiu ak keser äiäi, 'Ik Juda akan tupsiu.' Utianik, ak Juda akan tupsiu epar wa, ak sätäiäi. Keseria, isas kiro sätäiäi roat sakau atwareanik, imwaroita, ak siarap koumoi, akan amiakap uoraka sur wäiei. Keserta, kiro sätäiäi roat erekapu is isan woias ak, isan roasiret, mesin meieäum äpu maiei.

¹⁰ Ak isan ämän erekapu tainorianik, usu tätäi pak atap atap ak opok penuk, ak iminäu wa, ak sakau tai raiäin. Isas tawa okoro omnokou pakan roasiret erekapu ate aparaun usu atap atap aram. Kiro ses opok, is ak jekur kamwaroita, ak kiro usu wa owaiei.

¹¹ Is ak rawa kurte kowam. Akan woiaka epar moin, kiro wa utau, sakau ate rawe. Keserna, kar ros akan osap eposek omar oik rau wa oi kuräi.

¹² Inok ro ko onok aru erekapu itimorai, isas ko Anut nukan ou näwäu owa ou tutu senek tai mota, ko kiro ou ätäi wa ute nai. Is kiro ou tutu opok, Anut nukan enip jer we moita, kiro näu mena awau enip Jerusalem nais jer wäm. Kiro Jerusalem awau kiro Anut omar oikas kowai. Is isan enim awau nais kiro ou tutu opok jer wäm.

¹³ Inok roasir ko rauk orip, ko kiro ämän Anut nukan Osou Näus woiaka epar moin roasiret

awarou, ko jekur rowai.”

Jisas nukas Leodisia menan Kristen roasiret ämän surmarowon.

¹⁴ Keserianik, kiro ros ätäiar äiewon, “Na kiro sarau eitek Leodisia menan Kristen roasiret kamware rau keser jer we mur. Kiro ro ko epar ämän mianik, ko Anut nukan ämän eposek erekapu jekur areäu. Ko Anut nukas osap erekapu ate maronuk, pein akan onoktapau. Kos na okoro ämän surmusou.

¹⁵ Ak, Leodisia menan roasiret, owo onok keseriäi kiro is äpu. Is äpu ak oporeu senes wa, ak sopou senes wa. Isan ronkat ak oporeu senes rawaiei ra, sopou senes rawaiei ra, kiro eposek.

¹⁶ Utianik, ak sopou eteinak senek, ak oporeu senes wa, ak sopou senes wa, okon, isas ak isan ai uruas esiewaraita, naiei.

¹⁷ Ak keser äiäi, ‘Ik osap sosop orip. Ik osap sosop oianik, kar osapun wa wasarem.’ Wa senes. Ak osap wäpik, isan amiap ak aru senes rai. Ak amiak utup roat senek. Ak omjo wäpik, pirim raiäi senek. Karauk roasiret akas ak apwareanik, ak mesin woiakati miäi. Ak kiro äpu wa ra?

¹⁸ Isas ak keser awarom, ‘Ak isan gol epis jerewon kau maiei. Ak keserna, osap sosop senes owaiei. Ak pirim raianik, memeswaronuk, omjo arneu is pakan kau momoi, takäiei. Ak karauk marasin is pakan kau mianik, akan amiaka opok mona, akan amiaka ätäi eposek saräi.

¹⁹ Inok roasiret is ak mesin woias meieäim, isas ak onok aru miäi apwaromoi, kewareanik, usu areaim. Keserita, akan sarau miäi opok ätäi

pe sarau sakau maun akan onok aru pakan ätäi pirirwe.

²⁰ Ak rowe! Is ororok opok tai raianik, im ut koukouram. Inok roasir ko isan im ut koukoururam jejep roia, pe im tuenuk rai, is ko pak kon owa tone raumoi, ko pak o jam, ko nais is pak o jai.

²¹ Inok roasir ko onok aru erekapu itimorai, ko isan taneäim patan opok moita, ko is pak roasiret erekapu kamwaraun tanäi. Meter is nais keseriar onok aru erekapu itimorianik, isan Monian patan opok ko pak roasiret kamwaraun tanemin.

²² Inok roasir ko rauk orip, ko kiro ämän Anut nukan Osou Näus woiaka epar moin roasiret awarou, ko jekur rowai.

4

Omar oik Anut jou murin.

¹ Is ätäi aparianik, omar oikan ororok im tue rawon aparmin. Keserita, kiro ro pupu ur jejep senekus kon pätu meter roimin, ätäi keser airowon, “Na oik peta, owo onok tawa päi is ätäi musam.”

² Kiro ses opokar, Anut nukan Osou Näus is sakau kamoironuk, is nini epir pakas senek omar oik ro näwäu nukan taneäu patan opok kar ro tane rawon aparmin.

³ Kiro ron neputapau kar aiauk janou, kon enip jaspas senek pak kar aiauk osou, kon enip konilian senek jerewon. Kar siwananai kar aiauk awarip enip emeral senekus kiro patan karirim kator rawon.

⁴ Kiro patan rau siakup karauk patan 24 oripas kator rain. Kiro opok roat näunäu 24 orip ak omjo ärneu orkemoi, at gol omsau kameäi roat akan senek akan tapiaka opok mianik, tane rain.

⁵ Is kiro ro näwäu nukan patan opokas ermän senek mämurnuk, aparmin. Is jejep näwäu atap atap omar käiäu senek roimin. Kiro ro näwäu nukan patan amuk opok arou 7 orip jere rawon. Kiro arou Anut nukan osou 7 orip.

⁶ Kiro ro näwäu nukan patan amukwak opokar kar osap mas an siror senek aparmin. Kiro eposek senes, ukun wäpik rawon aparmin.

Karauk osap 4 orip opur senek awau rain ak kiro ro näwäu nukan patan siakupaiar kator rain apwarmin. Ak karaima karaima pe tai raianik, akan enmaksau opok amiakwak sosop rakurewon. Karauk amiakwak akan mekesirap rain.

⁷ Osap awau amke rau, kiro ko opur laion senek. Kar osap awau rau, kiro ko bulmakau sawai senek. Kar osap awau rau namba 3, kiro kon neputapau ro nukan senek. Kar osap ruris senes awau rau, kiro ko ai pair näwäu puririr ariäu senek.

⁸ Kiro osap 4 orip awau rai, ak erekapu karar karar saiaka 6 orip. Akan amiakwak sosop enmaksau opok pak saiaka urik uru pak erekapu rakurewon. Ak sir wa utiäi, san peu, pututu, ak orip orip sir we raiäi. Ak keser sir weäi, “Anut Näwäu, ko erekapu sakau orip, kon onok eposek, kon onok eposek, kon onok eposek. Ko meter rawon, ko rusapai rau, ko tawa kowai.”

⁹⁻¹⁰ Kiro osap 4 orip awau rai, ak kiro ro awau orip orip kon patan opok tane raunuk, ak woiaka

erer orip ‘pere’ aurin. Akas ko năwău sakau orip äianik, kon enip jou me rai. Kiro osap 4 orip ak kiro keserna, roat năunău 24 orip akas Anut nuka ko orip orip raiău kon patan opok tane raunuk, ak ko siakup uoraka sur weanik, jou muriăi. Ak akan at gol ko nepukup oi kureanik, keser äiein,

¹¹ “Anut, na iken Năwău, na karar na kămioik raum. Na eposek senes, okon, roasiret ak na năwău äianik, nan enmat jou kamioik musomoi, nan sakau inkaruru rawaiei. Owon, nas osap erekapu ate momon. Kiro osap nakasar nan ronkatis ate momon, okon, kiro osap erekapu pein, rusapai rai.”

5

Jon nukas kar buk tupăi moin aparwon.

¹ Anut nukas kon patan opok tane raumara, kar buk kon ipou nău kaim ate rawon aparmin. Kiro buk pepa rumukău karaim karaim jer we mianik, tupăi moin. Kiro buk simom nemauk sik senek 7 oripas sakau pararar moin.

² Is Anut nukan sarau eitek kar sakau orip nukas keser sakau ur wewon roimin, “Inok ro ko onok eposek senes miău, okon, simom nemauk sik senek okoro buk opok rai jăkăianik, buk tutup orip urarăi?”

³ Utianik, kar roasir ko omar oik rau ra, omnokou opok rau ra, meiein roat akan mena rau ra, ko kiro buk tutup orip urarăun senek itok wa. Kar ro owo âmăn kiro buk uru rau aparau senek itok wa.

⁴ Is kar ros kiro buk urarenuk, aparau senek itok warnuk, kiro mesin năwău waiemin.

⁵ Kiro ses opok, kar näu ros is keser airowon, “Na wa waiäü. Na rou, kiro opur laion, ko Juda akan tupsiu pakan, ko Devit nukan askanai, nukas sakau mianik, kon iwäi jaukut erekapu itimwarowon, kos epar kiro simom nemauk sik senek 7 orip jäkäianik, buk tutup orip uraräi.”

⁶ Keser aironuk, is kar Sipsip Nak ko Näwäu nukan patan kamuk opok tai rawon aparmin. Kiro osap 4 orip awau rai pak kiro roat näunäu 24 orip pak akas ko karirim kator rain apwarmin. Kiro Sipsip Nak ko meter wena, meiewon senek. Ko sarat 7 orip pak amukwak 7 orip, kiro Anut nukan osou 7 orip Anut nukas äsimwaronuk, okoro omnokou opok omsau erekapu koin.

⁷ Kiro Sipsip Nak nukas poteanik, Anut nuka kon patan opok taneanik, kiro buk tutup orip ipou näu kaim ate rawon pakan owon.

⁸ Ko kesernuk, kiro osap 4 orip awau rai pak roat näunäu 24 orip pak ak Sipsip Nak siakup koianik, uoraka sur wein. Kiro roat näunäu ak karar karar gita pak maro gol pak ate rain. Kiro maro opok pauda sou eposek orip, kiro pauda kon roasiret akas Anut nuka auriai ämän nukan totok senek.

⁹ Ak kar sir awau keser wein, “Nas kiro buk tutup orip simom nemauk sik senekus rakir moin, kiro oi uraräun itok. Owon, roat akas na iwosona, meiemon, nan karianas roasiret tupsiu atap atap pak, omsau atap atap pakan pak, enmaksau atap atap pak, akan ämän atap atap pak, erekapu kau mareanik, oi Anut nurumon.

¹⁰ Nas kiro roasiret erekapu turwaromoi, ak Anut nukan roasiret pak kon kamuk raiäi roasiret

sare maromon, akas pak okoro omnokou opok karauk roasiret kamwaraiei.”

¹¹ Is ätäi aparmin, Anut nukan sarau eitek sosop sosop senes akan pätiaka roimin. Akan namba wan handet milion. Ak Nāwāu nukan patan pak kiro osap 4 orip awau rai pak roat näunāu pak erekapu akas karirim katoware rain.

¹² Keseria, akas sir wena, sir jejep nāwāu keser manowon, “Okoro Sipsip Nak meter roasiret akas ko wena, meiewon. Kon sakaus meiäun onok itimorwon, okon, ko enip nāwāu pak, osap eposek pak, ronkat eposek pak, sakau erekapu owaun itok. Ko eposek senes, okon, roasiret akas kon enip jou mianik, konun woiaka erermoi, ‘pere’ auriai.”

¹³ Osap erekapu Anut nukas ate mowon awau raiäi akas ämän arena, is roimin. Kiro osap erekapu omar oik rai, omnokou opok rai, meiein roat akan mena rai, mas an uru rai, ak erekapu keser sir wein, “Anut ko kamwareäu ro nāwāu nukan patan opok tane rau pak, Sipsip Nak pak au eposek senes, okon, ik awan enmawa jou mateanik, awanun woiok erermoi, ‘pere’ awatota, au orip orip sakau rawaieir.”

¹⁴ Kiro osap 4 orip awau rai akas arein, “Epar!” Keserna, roat näunāu akas uoraka sur weanik, awan enmawa jou matoin.

6

Sipsip Nak nukas simom nemauk sik senek 6 orip buk opokan jäkäiewon.

¹ Keseria, is Sipsip Nak nukas simom nemauk sik senek amke 7 orip rawon, jäkäiewon aparmin.

Keseria, osap 4 orip awau rai karas kon arewon jejep omar käiäu senek roimin. Ko keser äiewon, “Koi!”

² Is ätäi ami kurea, kar hos aup aparmin. Kiro hos opok kar ro ko puri ate raunuk, kar sarau eitek nukas ko ro näu nukan at nuruwon. Ko marai itimwaraun ros senek kon iwäi jaukut erekapu itimwaraun potowon.

³ Ätäi Sipsip Nak ko kar simom nemauk sik senek buk pasar rawon opokan jäkäiewon. Kesernuk, kar osap awau rau namba 2 nukas koianik, keser äiewon, “Koi!”

⁴ Keser äienuk, kar hos pewon kiro osou. Kar sarau eitekus kiro hos atak ro ko weräiäun siräp rumukäu nuruwon. Ko nais okoro omnokou pakan roasiret akan woiaka päurar raiäi onok oi kuräun sakau nuruwon. Ko kesernuk, roasiret ak aka aka weräianik, karauk akwarona, meie kurein.

⁵ Keseria, Sipsip Nak nukas ätäi simom nemauk sik senek namba 3 nukas buk pasar moin jäkäiewon. Kesernuk, kiro osap awau rau namba 3 nukas keser äiewon, “Koi!” Keser äienuk, is kar hos mokup rau aparmin. Kiro hos atat ro ko osap nukan usu ate aparaun siker ipous ate rawon.

⁶ Is kar ron pätu senek kiro osap 4 orip awau rai kamuk opokas keser jejep pewon roimin. Ko hos atat ro keser auruwon, “Na pote, omnokou pakan o erekapu aru mota, roasiret sou akwarai. Keserta, ak wit mis eteinak uru rau kau maun, sarau miäi omre karar pakan ai auk oianik, kau maiei. Ak bali mis 3 orip rau kau maun kiro ai auk senekus kau maiei. Utianik, na kar am enip ‘Orip’ nukan uer pak wain an pak wa aru mau.”

⁷ Keseria, Sipsip Nak nukas simom nemauk sik senek namba 4 nukas buk pasar moin jäkäiewon. Kesernuk, is ätäi osap awau rau namba 4 nukan pätu roimin. Kos keser äiewon, “Koi!”

⁸ Is ätäi ami kurear, kar hos janou senek aparmin. Kiro hos atat ro kos Meiäun enip ate rau. Kar ro kon enip Meiein-Roat-Akan-Mena ko jauk mekesuk kiro hos opok tane rawon. Kar sarau eitekus au sakau atonuk, au omnokou pakan roasiret erekapu sur 4 orip surwate mareanik, kar sur 4 pakan roasiret erekapu meiäiei. Ak siräp rumukäus pak sou näwäus pak sip aru atap atapus pak kurukan opur rantes pak akwarona, meiäiei.

⁹ Sipsip Nak nukas simom nemauk sik senek namba 5 buk opok pasar moin jäkäiewon. Kesernuk, is ami kurear karauk roasiret akan totomaka Anut nukan jou miäi patan inkaruru rain apwaromin. Kiro roasiret ak meter Anut nukan ämän sakau ateanik, karauk roasiret kiro ämän mesin awareäin. Keserna, karauk roasiret akas ak akwarna, meiein.

¹⁰ Kiro totomaka akas keser sakau ur wein, “Anut Näwäu, nan onok erekapu eposek na epar ämän miäum. Omre esap esap ik kume rauta, nas roasiret omnokou opok rai, akas ik iwokoin wasarewareanik, usu aram?”

¹¹ Sarau eitek akas kiro roasiret karar karar omjo ärneu rumukäu atap atap arianik, keser awaroin, “Ak om rumukur ätäi rauna, ak kesewaroin senek akan sarau jaunakat pak akan karauk jaunakat pak akwarona, kiro namba Anut nukas sare mowon, pote iporna, akan usu ätäi

amuk kiro opok epar päi.”

¹² Keseria, Sipsip Nak nukas simom nemauk sik senek namba 6 buk opok pasar moin jäkäiewon. Is ami kurear omnokou opok mim nāwāu pemara, san pirirmoi, omjo mokup senek sarewon. Keir nais ko erekapu pirirmara, osou karian senek sarewon aparmin.

¹³ Pai omar oikan ak uran nemauk urir nāwāus pemara, atonuk, awau tākāi neāu senek, ak erekapu omnokou opok koin.

¹⁴ Omar nais ko niniāi mat tupāi moin senek keserwon. Kesernuk, omtapau pak om airan pak ak erekapu akan omoi ute manoin.

¹⁵ Keseria, okoro omnokou pakan kamwareäi roat nāunāu pak, roasiret kamwareäi roat pak, marai roat kamwareäi roat nāunāu pak, roasiret ak osap sosop orip pak, roat sakau orip pak, sarau roasiret (slev) pak roasiret akan sarau akasar kameäi pak ak erekapu iminemoi, pote omtapau aireu uru ämäi rain.

¹⁶ Keseria, akas omtapau pak aitapau pak keser urwaroin, “Akas neanik, ik erekapu kururur mukowe. Akas ik ämäike mowe, owon, kiro ro ko kon kamwareäu patan opok tane rau kos ik apaikai. Kiro Sipsip Nak ko ik mesin kasak pemoi, usu ikauru.

¹⁷ Kiro owon, awan kasak pewon usu ikaun omre nāwāu rusa peu. Kar roasir kiro usu nāwāu itimorianik, eposek rawau senek itok wa.”

7

144,000 Israel roasiret Anut nukan kar osap stem senek oin.

¹ Kiro osap erekapu aparmoi, is ätäi Anut nukan sarau eitek 4 orip ak omnokou opok om konok 4 orip karaim karaim tai raianik, urir 4 orip sakau ate rain apwaromin. Ak kiro keserna, kiro uriris omnokou opok ra, mas an opok ra, pairau senek wa. Ak am nais atau senek wa.

²⁻³ Is ätäi Anut nukan sarau eitek kar san peäwon opokas Anut awau orip orip raiäu nukan kar osap stem senek Anut nukan jer orip ak opok maun oi pewon, aparmin. Kos Anut nukan sarau eitek 4 orip Anut nukas akas omnokou pak mas an pak aru maun, sakau arowon. Kos keser sakau ämän urwarowon, “Ak kurte omnokou pak, mas an pak, am pak wa aru marau. Utianik, ik Anut nukan sarau roat akan oioraka opok kar jer we marota, kiro epar ak kiro osap erekapu aru marowe.”

⁴ Akas keser äiein, roimin, “Kiro Anut nukan roasiret kiro jer we maroin akan namba 144,000 orip. Kiro roasiret Israel akan tupsiu 12 orip pakan.

⁵⁻⁸ Kiro roasiret Anut nukas tupsiu karar karar 12,000, 12,000 keser sare maronuk, ak kiro jer oin.

Juda nukan tupsiu 12,000 orip,
 Ruben nukan tupsiu 12,000 orip,
 Gat nukan tupsiu 12,000 orip,
 Asa nukan tupsiu 12,000 orip,
 Naptali nukan tupsiu 12,000 orip,
 Manasa nukan tupsiu 12,000 orip,
 Simeon nukan tupsiu 12,000 orip,
 Liwai nukan 12,000 orip,
 Isaka nukan tupsiu 12,000 orip,

Sebiulan nukan tupsiu 12,000 orip,
 Josep nukan tupsiu 12,000 orip,
 Benjamin nukan tupsiu 12,000 orip. Kiro Israel
 roasiret tupsiu 12 orip kiro pakan Anut nukas
 sare maronuk, ak Anut nukan jer oin.”

Roasiret sosop senes ak Anut jou murin.

⁹ Kiro aparmoi, is ätäi ami kurear roasiret
 sosop senes apwaromin. Kar ros kiro roasiret
 ninarewarau senek itok wa. Kiro roasiret ak
 erekapu enmaksau atap atap pakan, tupsiu atap
 atap pakan, omsau atap atap pakan, ämän atap
 atap pakan. Ak omjo ärneu rumukäu orkemoi,
 ukumai pisau senek ate raianik, ak koi Anut
 nukan patan pak, Sipsip Nak pak awan amiawap
 tai rain.

¹⁰ Akas keser sakau äiein, “Iken Anut patan
 opok tane rau, ko Sipsip Nak pak awas ik ätäi
 imäikoirin.”

¹¹ Anut nukan sarau eitek akas roat näunäu
 pak osap 4 orip awau rai pak Anut nukan patan
 karirim katowarianik, tai rain, ak erekapu Anut
 nukan patan siakupai uoraka sur wemoi, Anut
 jou murin.

¹² Ak keser äiein, “Epar, iken Anut ko eposek
 senes, okon, ik konun woioek erermoi, ko ro
 näwäu äpu mianik, ik ko ronkat eposek owaun rai
 äiäüm. Ik ko ‘pere’ aurianik, kon enip kämioik jou
 miäüm. Ko enip näwäu pak sakau orip raumara,
 orip orip rawai. Epar.”

¹³ Keseria, roat näunäu kamukan kar ros is
 keser totoirowon, “Kiro roasiret omjo ärneu ru-
 mukäu orkemoi, koi rai ak inokot? Ak erapakas
 koin?”

¹⁴ Is ätäi ko keser aurmin, “Näu ro, nakasar na äpu. Na is air.” Kos is ätäi keser airowon, “Kiro roasiret akan iwäi jaunakat akas usu arianik, tätäi näwäu arona, ak sakau tai raiäin. Ak akan omjo rumukäu kiro Sipsip Nak nukan karianas an kosorin, okon, akan omjo ärneu senes sarewon.

¹⁵ Keserianik, ak Anut nukan patan amuk opok siakupai tai raianik, sanpeu pututu Anut nukan owa ak orip orip kon sarau muriäi. Anut ko kon patan opok tane raumoi, kosar kiro roasiret jekur sarwarmoi, kamwarai.

¹⁶ Kiro roasiret ak ätäi sou wa akwarai, ak ätäi an wa pätwarai. Sanas akan enmaksau wa pakakwarai. Karauk osap sopous nais akan enmaksau wa pakakwarai. Wä senes, wa.

¹⁷ Sipsip Nak ko patan kampai tanemara, ko akan kamwaraun ro rawai. Kos kiro roasiret orip orip awau rawaun antut opok imware potonuk, an jaiei. Kos kesernuk, Anut nukas akan amiak urok erekapu tatai marai.”

8

Sipsip Nak nukas simom nemauk sik senek namba 7 buk opokan jäkäiewon.

¹ Sipsip Nak nukas simom nemauk sik senek namba 7 nukas buk pasar moin jäkäienuk, omar oik jejep wäpik om rumukur hap aua senek rawon.

² Kiro utonuk, is Anut nukan sarau eitek 7 orip ak Anut nukan amukup tai rauna, kos ak pupu 7 orip aronuk, apwaromin.

³ Anut nukan sarau eitek karas maro gol ate peanik, Anut nuka jou muriäi patan siakupai tai

rawon. Ak ko pauda sou eposek peäu sosop nuruna, kos kiro pauda amkeanik, Anut nukan roasiret akas Anut nuka auriai ämän pak turur mia, Anut nuka jou muriäi patan gol kamwareäu ro nukan taneäu patan amukup tai rau opok mowon.

⁴ Kiro pauda nukan epit sou eposek pak, Anut nukan roasiret akan auriai ämän pak kiro sarau eitek nukan ipou pakas utomoi, Anut nukan nepukup tonowon.

⁵ Kiro kesernuk, kiro sarau eitekus Anut nuka jou muriäi patan pakan ep amuk oianik, maro opok momara, oi okoro omnokou opok känkurenuk, kowon. Ko kiro kesernuk, ermänirmoi, omar käiemara, jejep năwău penuk, mim năwău pewon.

Anut nukan sarau eitek 4 orip akas akan pupu urin.

⁶ Keseria, kiro sarau eitek 7 orip akas akan pupu 7 orip atomoi, uraun keserin.

⁷ Amke namba 1 sarau eitek nukas kon pupu uruwon. Ko kesernuk, omauk sakau pak ep pak karian orip tururmoi, omnokou opok kowon. Ak omnokou erekapu 3 orip inäianik, am nais 3 orip inäiein. Kiro epis nemara, omnokou am pak 3 orip pakan karar erekapu jerewon. Amurik awau nais erekapu epis jerewon.

⁸ Kesernuk, namba 2 sarau eitekus kon pupu uruwon. Ko kesernuk, ak kar osap omtapau senek ep jerewon orip mas an opok känkurena, noptowon. Ak mas an 3 orip inäianik, 3 orip pakan karar karian ätäiewon.

⁹ Kiro mas an opok osap awau raiäi 3 orip inäianik, 3 orip pakan karar ak erekapu meiein. Kiro mas an opok, ous nais keseriar 3 orip inäianik, 3 orip pakan karar ak erekapu wasarein.

¹⁰ Namba 3 sarau eitekus kon pupu urunuk, pai nāwāu, arou nāwāu senek jeremara, omar oikas ouri kowon. Ak an nāwāu pak upin antut eteinanak pak 3 orip inäianik, kiro pais an 3 orip pakan karar opok nowon.

¹¹ Kiro pai kon enip ‘Tiu senes’. Kiro 3 orip pakan an karar tiu senes sarewon, okon, roasiret sosop ak kiro an jeanik, meiein.

¹² Namba 4 sarau eitekus kon pupu urwenuk, san, keir, pai pak erekapu karar karar 3 orip inäianik, 3 orip pakan karar aru maroin. San nukan 3 orip pakan karar kon merek aru moin. Keir nukan 3 orip pakan karar kon merek aru moin. Pai nais keseriar keserin. Keseria, pututu sankeu, akan merek eposek jerāu wa.

¹³ Keseria, is ami kurear kar pairserser omar oik ari rawon aparmin. Is roimin ko keser sakau urwewon, “Wopurut, Wopurut, Wopurut senes. Anut nukan karauk sarau eitek 3 orip akas akan pupu urna, usu nāwāu senes omnokoupaian roasiret opok päi.”

9

¹ Kiro keser arenuk, namba 5 sarau eitekus kon pupu uruwon. Kesernuk, is kar pai omar oikas omnokou opok ouri kowon aparmin. Keseria, ak ko up urkamuk noptowon kon onok tapau wāpik, kiro pakan ki nuroin.

² Kiro pais kiro up pakan rorok im tuenuk, kiro up uruas epit ep nãwäu jereäu nukan epit senek pewon. Kiro epit up uruas pemara, san omar pak erekapu kururur monuk, om pututu sarewon.

³ Kesernuk, kiro epit uruas sonkãpit sosop peanik, omnokou opok koin. Sarau eitek akas kiro sonkãpit rek raut akan sakau senekur sakau aroin.

⁴ Anut nukas kiro sonkãpit keser awarowon, “Ak amurik ra, am ra, karauk am nasi wa aru marau. Utianik, ak roasiret Anut nukan jer akan oioraka opok marau wa, ak karar epar aru maraiei.

⁵ Ak kiro roasiret tätäi karar karar arona, keir 5 orip rawaiei. Utianik, ak akwarna, erekapu wa meiaiei.” Ak kiro tätäi araiei, kiro rekis tukwareäu senek.

⁶ Kiro keir 5 opok, roasiret ak tätäi oumoi, meiaun apu itanãiei, utianik, ak kiro apu wa aparaiei. Kiro roasiret ak meiaun ronkatãiei, utianik, meiaun apu kiro akan amiak opok ämäiäi.

⁷ Is kiro sonkãpit ak hos senek weräiäun rain apwaromin. Akan tapiaka opok kameäi roat king akan at gol senek orip. Akan nepiaka tapau kiro roat akan nepiaka tapau senek.

⁸ Akan tapiaka urik rumukäu asir akan tapiaka urik senek. Akan aiakpanak kiro laion akan aiakpanak senek.

⁹ Akan toromaka opok kiro marai pakan omjo ain senek. Akan saiaka urik jejep taiewon kiro hos raut akas marai opok manaun karis reurna, jejep peäwon senek pewon.

10 Kiro sonkäpit ak ikäu orip. Akan ikäu kiro rek raut akan ikäu senek. Akan sakau kiro ikäu opok rau kis roasiret aru marona, pote keir 5 orip raiäi.

11 Ak akan kamwareäu ro näuäu kos ak kamwareäu, ko Satan nukan sarau eitek karas kiro up urkamuk noptowon kon onoktapau wäpik kameäu. Ibru ämänis kon enip Abadon äiäi. Utianik, Grik ämänis kon enip Apolion. Kiro enip nukan onoktapau kesek, 'ko osap erekapu aru mareäu ro.'

12 Amke usu näuäu pewon kiro manowon. Utianik, rowe, usu näuäu oiroror rau, kiro tawa päi.

13 Keseria, namba 6 sarau eitekus kon pupu uruwon. Is kiro jou muriäi patan gol Anut nukan amukup rau kon konok 4 orip pakan sarat 4 orip rain pakas kar ron pätu senek arenuk, roimin.

14 Kos namba 6 sarau eitek kon pupu ate rau keser auruwon, "Nas kiro sarau eitek 4 orip ak Iupretis An näuäu siakupai karapus kurwaromin rai, oikurwarota, roasiret akwaraun manaiei."

15 Keseria, kiro ros sarau eitek 4 orip karapus owan utwaronuk, noin. Kiro omre kiro keir kiro woisan opokar, kiro sarau eitek 4 orip akas omnokoupaian roasiret erekapu 3 orip inäi mareanik, 3 orip pakan karar akwarna, meiäun karapus raianik, kume rain.

16 Akan marai roat hos orip akan namba is keser äiein roimin. Akan namba 200 milion.

17 Is kiro hos nini epir pakas senek apwaromin. Roat hos oik rain akan toromaka opok omjo osou ep senek, pak upip omar senek pak, janou salfa senek pak. Kiro hos raut akan tapiaka wou laion

akan tapiaka wou senek, akan oiaksau pakas ep pak, epit pak, kar aiauk sopou jereäu enip salfa nekurein.

¹⁸ Ak roasiret 3 orip inäi mareanik, 3 orip pakan karar kiro ep pak epit pak aiauk salfa pak hos akan oiaksau pakas koianik, erekapu akware kurein.

¹⁹ Owon, kiro hos akan sakau kiro akan oiaksau pak ikäuamuk opok pak rau. Akan ikäu kiro män akan tapiaka wou senek kis roasiret akwaroin.

²⁰ Karauk roasiret ak kiro usus akwarona, meïäu wa ak osap akan ipiakas ate mianik, jou miäin kiro utomoi, ätäi akan woiaka pirirau wa. Ak akan onok tainorianik, osou aru ra, sät eitek ra, karauk totok gol, silva, aiauk, bras, am sawaus ate mianik, ak jou mareäin. Kiro osap ate miäin ak om aparau senek wa, ak ämän rowau senek wa, ak ariäu senek wa, utianik, ak kiro osap jou mareäin.

²¹ Ak karauk roasiret akwarona, meieäin, ak os ämänis karauk roasiret aru mareäin, ak sapum onok miäin, ak osap päu oiäin, utianik, ak kiro onok utomoi, akan woiaka pirirau wa.

10

Anut nukan sarau eitekus buk eteinak tutup orip ate kowon.

¹ Keseria, is ätäi Anut nukan sarau eitek kar sakau näwäu orip omar oikas kowon aparmin. Ko ious kururur monuk, siwananai nukas kon tapakup rawon. Kon neputapau kiro san jereäu senek, kon isou oiroror kiro am tapau ep jereäu senek.

² Kiro sarau eitek kon ipous kar buk eteinak tutup orip uraiewon ate rawon. Ko kon isou näu kaima mas an opok momara, tai rawon. Kar isou sau kaima kiro omnokou opok mowon.

³ Keseria, ko sakau urwewon, kon ur laion nukas urweäu senek. Ko keser ur wenuk, om käiäu 7 orip akas ätäi ok atoin.

⁴ Ak ämän arena, is aka arein ämän jer wäuri kesermin, utianik, omar oikas kar pätus is keser airowon roimin. “Kiro ämän om käiäu 7 orip akas arein, na ämäi mou. Wa jer wäu.”

⁵ Keseria, kiro sarau eitek ko mas an pak omnokou opok pak tai rawon, kon ipou näu kaima omar oik monuk, aparmin.

⁶⁻⁷ Ko Anut orip orip raiäu nukan enip atomara, kon ämän sakau mowon. Anut nukas omar pak mas an pak omnokou pak osap erekapu rau ate mowon. Kiro sarau eitekus keser äiewon, “Anut ätäi ekep wa kamwarai, utianik, Anut nukan sarau eitek namba 7 nukas kon pupu urwenuk, Anut nukas kon ämän ämäi mowon amop mai. Kiro ämän meter kos kon ämän roianik, areain roat awarowon. Kos owo keseraun awarowon siar keserai.”

⁸ Ätäi omar oikas is kiro rosar keser airowon roimin, “Na kiro buk tutup orip uraiein, kiro sarau eitek ko mas an pak omnokou opok pak tai rau ipokupan pote ou.”

⁹ Keseria, is ko siakupai potea, kiro buk eteinak tutup orip ir rai aurmin. Kos is ätäi keser airowon, “Na okoro buk oinam, je. Na jeta, kiro buk nukas nan won tätäi isai, utianik, nan onsau opok mitu upes an jeäum senek.”

¹⁰ Ko keser aironuk, isas kon ipou pakan buk eteinak tutup orip oia, jemin. Isan oisau opok upes an jeäum mitu senek sarewon, utianik, rai rai, isan woi uru tiu sareanik, sipararairowon.

¹¹ Keseria, ko is keser airowon, “Na ätäi Anut nukan ämän roianik, areäum ro senek nas roasiret enmaksau atap atap pak omsau atap atap pak, ämän atap atap pak kamwareäin roat näunäu atap atap pak erekapu pote isan ämän awar.”

11

Anut nukas kon ämän areair roat ori oirori äsimatewon.

¹ Keserianik, Anut nukas is amauk rula senek irianik, keser airowon, “Na pote, Anut nukan osap nuriäi ou näwäu enip tempel pak kon jou muriäi patan pak awan rumukäu ninare apar. Roasiret esap esap ak kiro owa Anut jou muriäi akan namba nais ninar.

² Utianik, na kiro tup ou näwäu kasikaima wa ninare aparau, owon, is kiro omoi karauk omsau pakan roasiret, ak Juda roasiret wa aromin. Kiro roasiret akas kiro näu mena eposek tai kunor pote, keir 42 orip utaiei.

³ Isas isan ämän roianik, areair roat ori oioror isan ämän kiro roasiret awaraun sakau atomoi, äsimwatota, kowaieir. Au wopuräun omjo takeanik, isan ämän kiro roasiret mare, pote omre 1,260 orip utaiei.”

⁴ Kiro roat ori au am enip ‘oliv’ oirori pak lam oirori au Anut kiro omnokou nukan kameäu ro näwäu nukan amukup tai raiäi senek tai rair.

⁵ Utianik, inok roasiret akas au aru matam rai keserna, ep awan oiaksau opokas koianik,

awan iwäi jaunot erekapu epis jerwarai. Keseria, roasiret au aru matam rai äiäiei, ak kiro onok pakas meiäiei.

⁶ Au sakau orip, okon, au Anut nukan ämän roasiret mare raianik, au omar aurisä, om wa nai. Au awan sakaus an aurisä, an osou karian etäiei. Au omnokou weisa, usu atap atap roasiret aru maraun päi. Kiro onok keseraun awan ronkat pakas keseraieir.

⁷ Au Anut nukan ämän roasiret mare patarsa, kiro opur sei up onoktapau wäpik uru rau, kiro uruas peanik, au pak weräiäi. Kos kiro roat ori akwatonuk, meiäieir.

⁸ Awan enmaksau näu menan apu opok nini mataiei. Kiro näu mena kon enip totok ämänis keser äiäi 'Sodom Ijip pak.' Kiro näu mena ak meter awan Näwäu am äpäs opok wena, meiewon.

⁹ Roasiret erekapu omsau atap atap pakan pak, tupsiu atap atap pakan pak, ämän atap atap pakan pak, enmaksau atap atap pak akas kiro roat orien enmaksau omre 3 orip utia, pote omre 4 san näu kamuk opok koi apwate rawaiei. Ak karauk roat inikwarona, akas awan enmaksau wa up kurwataiei.

¹⁰ Kiro omnokoupaian roasiret akan woiaka näu saräiei, owon, kiro ro ori au meieirin. Ak äs näwäu mianik, akan osap, o aka aka nuratäiei. Owon, kiro Anut nukan ämän roianik, areairin roat ori awas usu näwäu roasiret ariairin.

¹¹ Kiro omre 3 orip utia, pote omre 4 san näu kamuk opok, Anut nukas kon awau rawaun osou kiro roat ori matonuk, au awau siräiaieir. Karauk roasiret erekapu apwatianik, ak sakau iminäiei.

¹² Kiro Anut nukan ämän roianik, areairin roat ori, au omar oikas kar ämän keser awatai rowaieir, “Au oik pewer.” Keseria, awan iwäi jaunakat apwate rauna rauna, au iou uruas omar oik tonaieir.

¹³ Kiro ses opokar, mim năwău păi. Kiro nău mena 10 orip inăianik, karar 10 aru marai. Roasiret 7,000 orip erekapu meiaiei. Karauk roasiret meiau wa, ak erekapu sakau imineanik, Anut omar oik rau kon enip jou muraiei.

¹⁴ Usu năwău namba 2 kiro utowon. Utianik, kar usu năwău namba 3 kiro ekep wa rawai, kiro kurte păi.

Anut nukan sarau eitek namba 7 nukas kon pupu uruwon.

¹⁵ Sarau eitek namba 7 nukas kon pupu urunuk, is roimin. Karauk pătiaika omar oikas keser sakau urwein, “Anut Năwău pak Kraisi kiro ro kos kon roasiretătăi imwaraun sare muruwon pak, au okoro omnokou erekapu kamăun sakau orip. Au orip orip awan roasiret kamăieir.”

¹⁶ Keseria, kiro roat năunău 24 orip ak akan patan opok taneanik, Anut amukup raumoi, ak uoraka sur weanik, ko jou murin.

¹⁷ Akas keser aiein, “Anut Năwău, na erekapu sakau orip, na rusapai raum, meter raumon. Na nan sakau năwău oianik, omnokoukan kamăun ro năwău pe raum. Keserianik, ik na ‘pere’ aisom.

¹⁸ Karauk omsau pakan roasiret ak nan ämän rowau wa, ak na mesin kasiaka peăin. Utianik, rusapai nan kasan păun ses pe rau, nas roasiret meiein wasarewaram. Rusapai, nan sarau roasiret pak nan ämän roianik, areain roat pak

nan roasiret erekapu osap eposek aram. Na roasiret erekapu nan enmat jou miäin, ak roat enmaka orip pak, enmaka wäpik pak, erekapu osap eposek aram. Rusapai inok roasiret akas omnokou aru moin, nas ak aru maram.”

¹⁹ Ak keser äiena, sarau eitek akas Anut nukan ou năwău omar oik rau im tue rauna, Anut nukan paip bokis owa rau amop pewon. Keseria, karar ses opokar, omar oikas ermänirmara, om jejep taimara, omar käiemara, mim năwău pemara, an oporeu năwău nowon.

12

Jon nukas asir jamai năwău ori apwatowon.

¹ Kar onok năwău atap omar opok pewon. Kiro kar asir ko san omjo senek takemara, pe rawon. Keir kon isou inkaruru rawon. Pai 12 orip kon tapau opok at senek kurewon.

² Kiro asir ko amaiwo orip, ko mokoï an jowaun tătăi năwău owon. Ko mokoï owaurmara, tătăi năwău oianik, sakau pierwon.

³ Kesernuk, kar osap atap ik onok awau tamukaun omar oikas pewon. Kiro kar jamai năwău senes osou. Kon tapau wou 7 orip. Kon sarat 10 orip. Kiro tapiaka karar karar opok kamwareău ro năwău king nukan at senek rain.

⁴ Ko pai omar oik rai erekapu 3 orip inăianik, 3 pakan karar tupsiu kon ikăus oikurwarnuk, omnokou opok noin. Keseria, nuka kiro asir mokoï an jowaurruk, oi jam rai, kiro asir nepukup tai raianik, kume rawon.

⁵ Kiro asiren mokoï Anut nukas ko kamwareău ro nukan utupauk atomoi, roasiret omnokou

opok erekapu sakau kamwaraun sare mowon. Kiro asir mokoi an jounuk, kar sarau eitekus kiro mokoi kurte kotir oianik, Anut nuka kon patan opok tane rawon opok imäi tonowon.

⁶ Kesernuk, kiro asir ko ro wäpik mena om puru opok imine potowon. Anut nukas meter kiro omoi rawaun sare muruwon. Ko pote, kiro omoi raunuk, sarau eitek akas ko omre 1,260 orip o nurianik, kame rain.

⁷⁻⁸ Keseria, rusa omar oik marai nāwāu sirāiwon. Maikel kon sarau eitek pak akas Satan nuka pak weräiein. Satan kon sarau eitek pak aka ätäi ak pak weräiein. Utianik, Satan ko kon sarau eitek pak ak marai maun sakau wäpik, okon, ak omar oik rawau senek wa.

⁹ Anut nukan sarau eitek akas kiro jamai nāwāu oi kurena, omnokou opok kowon. Kiro jamai ak meter män aru äiäin. Kon kar enip Satan äiäin. Kiro ros omnokou pakan roasiret erekapu sätwareäu. Ko kon sarau eitek pak erek oi kur-warna, omnokou opok koin.

¹⁰ Keserna, is omar oikas kar ron pätu keser sakau äiewon, roimin, “Rusapai, Anut nukas kon roasiret ätäi imwarou. Rusapai, Anut nukan sakau amop peu. Ko kamwareäu ro nāwāu senek peu. Rusapai, ko Krais enip orip amop ätär mukou. Owon, kiro ros Anut nukan amukup sankeu pututu orip orip iken jaunokot akan enmakap ämän miäu, Anut nukan sarau eitek akas oi känkurena, nowon.

¹¹ Kiro Sipsip Nak nuka meiewon, kon karianas iken jaunokot sarwarnuk, ak sakau oin. Ak kon ämän are arianik, kiro onok pakas nais sakau

oin, okon, akas akan iwäi jaunakat itimwaroin. Ak akan enmaksau ekep ronkatäu wa, ak Jisas mesin meiäun ronkatein.

¹² Keseria, ak roasiret omar oik rai ak nepipirwe. Utianik, roasiret ak omnokou opok pak mas an opok rai ak wopurut. Usu näwäu ak opok päuru. Satan ko ak siarakap nou. Ko kasak näwäu peu, owon, ko äpu, okoro omnokou opok rawaun omre katu sareu.”

¹³ Kiro jamai näwäu ko omnokou opok oi kurein äpu momara, ko kiro asir mokoï an jowon tainori pote wäun keserwon.

¹⁴ Utianik, ak kiro asir ko epsimai näwäu nukan sau urik nuruna, ko kon omoi ro wäpik mena om puru opok puririr pote rawon. Ko kiro opok woisan 3 orip pak kar woisan karar kamuk utonuk, sarau eitek akas kamena, Satan nukas ko wäu senek wa.

¹⁵ Keseria, kiro jamai nukas kon au uruas an esienuk, kiro an näwäu joi senek sareanik, kiro asir potowon oi jaura rai tainori potowon.

¹⁶ Utianik, omnokou nukas kiro asir isanarwon. Omnokou enenuk, kiro an jamai nukas esewon erekapu jewon.

¹⁷ Keseria, jamai ko kiro asiren kasak näwäu penuk, kiro asir utomoi, ko pote kiro asiren mokoit pak weräiäun keserwon. Kon mokoit ak Anut nukan sintore ämän tainoriäi roasiret. Ak akan woiaka epar momoi, ak Jisas nukan ämän areanik, kon onok jekur tainoriäi.

¹⁸ Kiro jamai ko weräiäun mas an kasakup tai rawon.

13

Opur sei oiroror peirin.

¹ Is kar opur sei mas an uruas penuk penuk, aparmin. Kon sarat 10 orip, kon tapau wou 7 orip. Kiro sarat 10 orip karar karar opok kamwareäu ro năwău king nukan at senek rain. Kon tapiaka karar karar opok enmaka jer wekurewon rau. Kiro enmaka erekapu Anut mekesuk jeje âmăn aurin.

² Kiro opur sei ko kar opur lepat pusi năwău senek, utianik, kon isou kiro kar opur bea nukan senek. Kon oksau kiro opur laion nukan senek. Jamai năwăus kiro opur sei kon sakau nuruwon. Ko kon kamwareäu ro năwău nukan tanăun patan pak kon kamwaraun sakau năwău pak nuruwon.

³ Kiro opurin kar tapau wou wena, meiewon senek, ui kur orip aparmin. Meter ko ui orip rawon, rusapai kon ui kosernuk,ătăi eposek sarewon. Keseria, omnokou pakan roasiret ak kiro aparmoi, karkairianik, ko tainori manoin.

⁴ Kiro roasiret ak äpu kiro jamai nukasar kon sakau kiro opur nuruwon, okon, nukan enip rororin. Ak opur sei nukan enip nais rororianik, keser äiein, “Inok ko kiro opur sei senek? Inok ko kiro opur pak werăiăun itok?”

⁵ Anut nukas kiro opur inikernuk, kos nukan enip rororianik, Anut jeje âmăn auruwon. Anut nukas kon sakau tămarau wa. Ko kiro onok keseriăwon, pote keir 42 orip utowon.

⁶ Keseria, Anut jeje âmăn auraun onoktoroi arewon. Anut nukan enip pak kon mena pak kon roasiret omar oik rai pak erek jeje âmăn awarowon.

⁷ Anut nukas ko inikernuk, kos kon roasiret pak weräianik, kon roasiret marai itimwarowon. Kos kiro opur sakau nurunuk, roasiret erekapu tupsiu atap atap pakan pak, enmaksau atap atap pak, ämän atap atap pak, omsau atap atap pakan pak erekapu kamwarowon.

⁸ Meter Anut nukas omnokou pak omar pak ate mau wa opok ko kon roasiret akan enmaka kon Sipsip Nakun awau rawaun buk opok jer we marowon. Kiro Sipsip Nak roasiret akas wena, meiewon. Roasiret ak okoro omnokou opok rai, akan enmaka kiro buk opok rawau wa, ak erekapu opur sei nukan enip jou muraiei.

⁹ Inok roasir ko rauk orip ko kiro ämän jekur rowai.

¹⁰ Inok roasir Anut nukas ko karapus owa kuräun sare mai, ak ko epar kuräiei. Inok roasir ko siräpis wena, meiäun sare mai, ak ko epar senes siräpis wena, meiäi. Kiro onok epar penuk rai, na Anut nukan roasir usu oianik, na won päurar orip, nan won epar momon, kiro sakau ate rau.

¹¹ Keseria, is kar opur sei omnokou uruas pewon aparmin. Kon tapau opok sarat oiroror orip, kon sarat kar sipsip nak nukan sarat senek, kon arewon jejep kiro jamai näwäu nukas sakau areäu senek.

¹² Kiro opur sei namba 2 ko amke pewon opur sei nukan sarau muriäwon. Kos omnokou pak roasiret omnokou opok rai pak akas opur sei namba 1 ko meter ui orip raianik, ätäi ui koserwon, nukan enip jou muraun sakau awarowon.

¹³ Kiro omnokou uruas pewon opur sei nukas kurur näwäu atap atap roasiret ätär marowon.

Kos kar kurur roasiret erekapu akan amiak opok keser ätär marowon, omar oikas ep oi kurenuk, omnokou opok kowon.

¹⁴ Ko kiro kurur atap atap mowon, okon, amke pewon opur sei nukas kö sakau nurunuk, ko roasiret erekapu omnokou opok atonwarowon. Kiro opur sei namba 2 kos roasiret awaronuk, akas amke pewon opur sei ko siräpis wewon, meiäu wa, ätäi eposek siräiwon ak kon totok jou muraun ate moin.

¹⁵ Kesernuk, roasiret akas kiro opur amke mas an pakas pewon nukan totok jou muraun ate moin. Keserna, namba 2 opur kos kiro totok osou nurunuk, ko araun itok. Keseria, roasiret ak kon enip jou mau wa kos ak akwarnuk, meiäun äiewon.

¹⁶ Kiro opur sei nukas roasiret erekapu, mokoit eteinanak, roat näunäu, osap orip roat, osap wäpik roat, sarau roat, erar räiäi roat pak awaronuk, akan ipiaka näu kaima ra, akan oiorakawou opok ra, kar jer we marai.

¹⁷ Inok roasiret ak kiro opur nukan jer akan ipiaka opok ra, oiorakawou opok rawau wa ak karauk roat pakan o wa kau maiei. Kiro roat akas nais ak pakan o wa kau maiei. Kiro jer opur sei nukan enip senek.

¹⁸ Inok roasir ko ronkat eposek orip, ko jekur ronkateanik, kiro opur sei nukan namba jekur ninarai, owon, kiro namba kar ron enip senek rau. Kiro ron namba 666.

14

Sipsip Nak nukan roasiret.

¹ Keseria, is ätäiar ami kurear Sipsip Nak ko roasiret 144,000 orip pak Saion omtapau opok tai rain apwaromin. Kiro roasiret ak Sipsip Nakun enip pak kon Momok nukan enip pak akan oioraka opok jer we maroin apwaromin.

² Is jejep eposek omar oikas kowon roimin. Kiro jejep an saru näwäu nukan jejep senek pak omar käianik, jejep näwäu peäu senek pak. Kiro jejep eposek, roat akas akan gita weäi senek.

³ Kiro roasiret 144,000 orip ak Anut nukan patan pak osap 4 orip awau rai pak roat näunäu pak akan amiakap tai raianik, kar sir awau we rain. Kiro roasiret 144,000 orip ak Anut nukas kau mareanik, omnokou pakan imwarowon, ak karar kiro sir awau äpu maun itok.

⁴ Kiro roasiret ak karauk sapum onok atap atap wa miäin, okon, ak Anut nukan amukup ukun wäpik. Ak Sipsip Nak ko erapok manonuk, ko tainor ariai. Kiro roasiret ak karauk omnokoupaian roasiret kamukan Anut nukasar kau marowon, okon, ak Anut nuka pak Sipsip Nak pak awan roasiret senes. Ak awau woian o oianik, au ateai senek.

⁵ Akan oiaksau pakas kar sät ämän wa miäin. Ak kar onok aru wa miäin. Akan onok eposek senes.

Anut nukan sarau eitek 3 orip.

⁶ Is Anut nukan sarau eitek karas omar oikas puririr kowon aparmin. Ko Anut nukan Ämän Eposek orip orip raiäu roasiret erekapu omnokou opok rai awaraun ate kowon. Roasiret erekapu enmaksau atap atap pak, tupsiu atap atap pak,

ämän atap atap pak, omsau atap atap pak, omnokou opok rai awaraun kowon.

⁷ Ko keser sakau urwewon, “Ak Anut iminenai, kon enip karar jou muruwe. Owon, kon roasiret wasarewaraun ses kou. Omar, omnokou, mas an, antut erekapu ate mowon, okon, ak kon enip jou muraiei.”

⁸ Anut nukan sarau eitek namba 2 nukas amke kowon sarau eitek tainori koumara, keser äiewon, “Babilon näu mena ko aru mowon. Epar, ko erekapu aru mowon. Kiro näu menas kon sapum onok tainoraun karauk roasiret sakau awaronuk, ak keseriäin. Kiro kon wain an sakau roasiret erekapu aronuk, jeanik, otop sarein senek.”

⁹⁻¹⁰ Anut nukan sarau eitek namba 3 nukas au tainwate pemara, keser äiewon, “Inok roasir ko opur sei pak kon totok pak jou murianik, kon jer kon oiok opok ra, kon ipou näu kaima ra oi rawai, Anut nukas kiro roasir mesin kasak peäu. Anut nukas kiro roasir wa wouti mai, ko sakau näuäü kasak pemara, erekapu aru murai. Kiro roasir Anut nukan sarau eitek eposek pak Sipsip Nak nuka pak akan amiak opok salfa ep sopou näuäüs makai.

¹¹ Kiro ep jereanik, kon epit orip orip rawai kis kiro roasir tätäi aru orip orip are rawai. Kiro roasiret ak opur sei pak kon totok jou murianik, kon enip nukan jer akan oioraka opok ra, akan ipiak näu kaima raiäu orip ak sanpeu pak pututu pak tätäi orip orip oumoi, wa sume rawaiei.”

¹² Kiro onok aru keser penuk, Anut nukan roasiret ak kon sintore ämän tainorianik, akan

woiaka Jisas mesin epar moin, sakau me raumoi, ak jekur sakau tai rawaiei.

¹³ Keseria, is kar ron pātu omar oikas keser ur wewon, roimin, “Na kiro ämän keser jer we. Roasiret ak rusapai okoro omnokou opok Anut nukan sarau mianik, ak meiäiei akan woiaka nāu saräiei.” Anut nukan Osou Nāu nukas nais keseriar äiewon, “Epar senes, Anut nukas akan sarau moin kiro ko äpu miäu, okon, ak woiaka nāu sareanik, päurar rapor sume rawaiei.”

Omnokou opok o owaun omre.

¹⁴ Keseria, is ätäi eisaneanik, omar oik iou käräi opok kar ro ko Ro Nukan Mokoï senek, kamwareäu ro king nukan at gol kon tapau opok kureanik, kon ipous sarip senek ateanik, tane rawon aparmin.

¹⁵ Kesernuk, Anut nukan sarau eitek kar ko Anut nukan owa rawonus, nemara, kiro ro iou opok tane rau keser auruwon, “Nan sarip kis o patir ou, owon, o owaun ses kou. Omnokou opok o nāu ne rau, okon, patir ou.”

¹⁶ Ko keser äienuk, kiro ro iou opok tane rawon kon saripis omnokou opok o nāu muri rawon patirianik, owon.

¹⁷ Kesernuk, is kar sarau eitek ko omar oik Anut nukan owas ko nais kesekur sarip auk osip ate kounuk, aparmin.

¹⁸ Is kar sarau eitek ep kame raiäu aparmin, ko Anut jou muriäi patan opokas kowon. Kos kiro sarau eitek sarip orip keser sakau uruwon, “Nan sarip auk osipus omnokoupaian wain nemauk ore rau patir kur. Owon, kiro wain ore rakureu.”

¹⁹ Keseria, kos saripis wain nemauk orewon omnokou pakan patir oianik, wain äsisiriai omoi kurewon. Kiro Anut nuka kasak peäu nukan totok senek.

²⁰ Kiro wain nemauk äsisiriai omoi kiro näu mena kasik rau. Kiro wain karian ko joi neäu om rumukäu 300 kilomita, kon unik näwäu, kiro 2 mita senek.

15

Anut nukan sarau eitek 7 orip akas usu aru senes 7 orip oi pein.

¹ Kar osap näwäu atap omar oik penuk, aparianik, is karkairimin. Is sarau eitek 7 orip rain apwaromin. Ak usu aru senes 7 orip roasiret aru maraun oi koin. Kiro usu aru pe manonuk, karauk usu roasiret opok ätäi wa päi, owon, Anut nukan kasak peäu erekapu utai.

² Keseria, is mas an kar siror senek ep pak tururwon aparmin. Kiro mas an kasakup karauk roasiret akas sakau tai raianik, opur sei pak, kon totok pak, kon enip nukan jer pak erekapu itimwaroin, apwaromin. Kiro roasiret Anut nukas ak karar karar gita aronuk, ate rain.

³ Keseria, ak Anut nukan sarau ro Moses nukan sir pak Sipsip Nakun sir pak keser sir wein, “Anut Näwäu, na erekapu sakau orip. Nan sarau atap atap eposek senes, okon, is aparianik, karkairim. Na omnokou pakan roasiret erekapu akan kamwareäum ro näwäu king. Nan wasarewaraun onok erekapu tuku senes.

⁴ Näwäu, na karar, na eposek senes, okon, roasiret erekapu na imineisianik, nan enmat jou

maiei. Epar, na karar eposek senes. Karauk om-sau pakan roasiret erekapu koianik, nan enmat jou maiei, owon, nan onok eposek ak erekapu aparin.”

⁵ Keseria, rai rai, is ätäi omar oik Anut nukan tup ou aparmin. Is kiro opok, kon ser ou im tue rawon aparmin. Anut nuka kiro ser owa raiäwon.

⁶ Kiro sarau eitek 7 orip akas nukan owas usu aru senes 7 orip oianik, ak kasik koin. Ak omjo eposek ukun wäpik arneu senes orkeanik, let gol nukas wakasoru kur moin.

⁷ Osap 4 orip ak awau raiäi, kararas maro gol 7 orip oianik, kiro sarau eitek 7 orip arowon. Anut nuka orip orip raiäu nukan kasak peäu kiro maro gol opok ok pewon.

⁸ Anut nukan ou näwäu owa epit ok pe rawon. Kiro epit Anut nukan arou näwäu pakan pak kon sakau pakan pak erek tururianik, koiäwon. Roasiret kiro owa tonau senek wa. Anut nukan sarau eitek 7 orip akas usu aru 7 orip akan sarau patarna, kiro epar tonaiei.

16

Anut nukan kasak peäu, kiro maro 7 orip rawon kourin.

¹ Keseria, Anut nukan owas kar ron pätu näwäu roimin. Kos Anut nukan sarau eitek 7 orip keser awarowon, “Ak Anut nukan kasak peäu maro 7 orip rau oinai, pote omnokou opok kour kurewe.”

² Keseria, Anut nukan sarau eitek namba 1 nukas kon maro omnokou opok kour kurewon. Kesernuk, roasiret ak opur sei nukan jer oin pak

kon totok enip jou miäin ak opok ui aru atap atap tätäi näwäu orip pewon.

³ Keseria, sarau eitek namba 2 kos kon maro oianik, pote mas an opok kourwon. Kesernuk, kiro mas an meiein roat akan karian senek etäianik, mas an uruan osap pak opur pak erekapu awau rain meiein.

⁴ Keseria, sarau eitek namba 3 nukas kon maro näu upin pak antut eteinanak opok pak kournuk, an erekapu karian etäiein.

⁵ An kameäu sarau eitek nukas keser äiewon, is roimin, “Anut, na rusa raum, na meter raumon. Na kiro roasiret jekur wasarewareanik, usu ak opok maun sare momon, kiro epar. Anut na eposek senes.

⁶ Kiro roasiret akas Anut nukan roasiret pak kon ämän roianik, areain roat ak akan karian kour kurein. Keseria, nas ak kiro karian arota, jein. Kiro akan onok aru keserin siar ak keseriar ätäi amuk oi.”

⁷ Keseria, is kar ron pätu senekus Anut jou muriäi patan pakas keser arewon roimin, “Anut Näwäu, na erekapu sakau orip. Nan wasarewareäum onok erekapu tuku eposek senes.”

⁸ Keseria, sarau eitek namba 4 nukas kon maro san opok kour kurewon. Anut nukas roasiret sanas erekapu jerwaraun sakau nuruwon.

⁹ Kiro san nukan osou sopou senes sareanik, kiro roasiret jerwarnuk, akas Anut aru ämän aurin. Anut nukas kiro usu aru erekapu sakau orip kamwareäu, utianik, kiro roasiret akan onok aru pakan ätäi woiaka piririanik, kon enip jou mau wa.

¹⁰ Keseria, sarau eitek namba 5 nukas kon maro opur sei nukan taneäu patan opok kour kurewon. Kesernuk, opur sei nukan kamwareäu omoi pututu sarewon. Kon roasiret pak akan aiakpanak kartitir rain, owon, ak tätäi nāwäu oin.

¹¹ Ak ui aru tätäi pak oianik, Anut omar oik rau aru ämän aurin. Utianik, ak akan onok aru pakan ätäi woiaka pirirau wa.

¹² Keseria, sarau eitek namba 6 nukas kon maro oi pote Iupretis An nāwäu opok kour kurewon. Kiro an erekapu sikewon, kiro san peāwon pakan kamwareäi roat nāunäu king kowaun akan apu wäräu sare marowon.

¹³ Kesernuk, is osou aru 3 orip par senek ukun orip apwaromin. Kar par jamaï nukan au uruas kowon, kar opur sei nukan au uruas kowon, kar Satan nukan sät ämän roianik, areäu ro nukan au uruas kowon.

¹⁴ Kiro Satan nukan osou aru akas kurur atap atap ätär maromoi, akas omsau kamwareäi roat nāunäu akan marai roat pak erekapu pote turur mareanik, Anut nukan wasarewaraun omre nāwäu opok Anut pak weräiäun keserin.

¹⁵ Keseria, Nāwäu nukas keser äiewon, “Ak rowe. Is päu ro senek kowam. Inok ro is kumoiromara, ko kon omjo siakup momara, ko wa ninai, kon wou nāu saräi. Keseria, is koita, ko roasiret amiakap oiok naun pirim wa ariai.”

¹⁶ Keseria, osou aru akas kar mena kiro Ibru ämän pakas kon enip Armagedon äiäi kiro opok, kamwareäi roat nāunäu king, imware pote turur maroin.

¹⁷ Keseria, sarau eitek namba 7 nukas kon maro urir opok kour kurewon. Anut nukan owa

kamwareäu ro năwău nukan patan opokas Anut nukas keser äieu, “Kiro onok erekapu ki pataru.”

¹⁸ Keseria, ermănirmara, omar kăianik, jejep taumoi, mim năwău pewon. Anut nukas omnokou ate mowon ses opok, koi rusapai, roasiret ak mim năwău kesek penuk, aparau wa. Kiro mim pewon, aru senes.

¹⁹ Kiro mim nukas nău mena enip năwău orip aru murianik, 3 orip inăi muruwon. Omsau atap atap akan nău mena nais erekapu aru marowon. Anut ko Babilon nău mena mesin ronkatemara, konun kasak năwău pewon, okon, ko erekapu aru senes muruwon.

²⁰ Om airan pak omtapau pak erekapu ämäiewon.

²¹ Omar oikas omauk oporeu năwău nowon. Kiro omauk nowon kon usu 50 kilogram senek. Kiro omauk omar oikas roasiret opiakap nowon. Anut nukas kiro omauk äsimornuk, koi ak erekapu aru marowon, okon, ak Anut aru ämän aurin.

17

Kar asir ko opur oik tane rawon.

¹ Sarau eitek 7 orip akas maro 7 orip ate rai karas is keser airowon, “Na koi! Kiro sapum asir ko an năunău sosop koi tururwon opok tane rau, Anut nukas ko owo usu nurai is na âtăr muşam.

² Omnokou opok, kamwareäin roat năunău ak kiro asir pak sapum onok miäin. Karauk roasiret ak nais kiro asir pak sapum onok orip orip mi-anik, an wain sakau jemoi, raiakăiäu senek keser rain.”

³ Anut nukan Osou Näus is sakau kamoironuk, nini epir pakas senek, kon sarau eitekus is imäirianik, ro wäpik mena om puru opok imäiri potowon. Kiro opok, is kiro asir ko kar opur sei osou opok tane rawon aparmin. Kiro opur nukan enipsau opok jeje ämän pak aru ämän pak jer sosop wein rawon. Kiro opur sei kon tapau wou 7 orip, kon sarat 10 orip.

⁴ Kiro asir ko omjo oirori orkewon, kar omjo osou, kar omjo aiwer senek, ko mer eposek gol pak, aiauk eposek atap atap pak, kiriroi eposek enip pel pak makomara, rawon. Kiro asiren ipous kap gol atowon. Kiro kap uru kon karauk onok aru pak sapum onok aru pak ok pe rau.

⁵ Kon oiok opok karauk ämän onoktapau ämäi rau keser jer we moin, “Babilon näu mena enip näwäu orip! Ko roasiret sapum onok miäi pak karauk onok aru senes okoro omnokou opok miäi akan aninaka.”

⁶ Kiro asires Anut nukan sarau roasiret ak-warianik, akan karian jemara, raukäiewon. Kiro sarau roasiret ak Jisas nukanun akan woiaka epar mianik, kon ämän are ariein.

Is kiro asik aparianik, sakau näu karkairmoi, ronkat sosop oimin.

⁷ Okoro sarau eitekus airowon, “Na owon karkairam? Is na kiro asir pak, opur sei kon tapau wou 7 orip kon sarat 10 orip, kos kiro asir imäi maneäu pak awan onoktapau meter ämäi rawon amop aisam.

⁸ Kiro opur sei na aparmon ko meter rawon, rusapai rawau wa, ko ätäi up onoktapau wäpik uruas peanik, ko erekapu meiäi. Roasiret ak om-

nokou opok rai, meter omnokou pewon ses opok, akan enmaka awau rawaun buk opok jer we mau wa, ak kiro opur sei aparianik, ak karkairianik, ronkat sosop owaiei. Owon, ko meter rawon, rusapai ko rawau wa, utianik, tawa ko ätäi päi.

⁹ Inok roasir ko ronkat eposek orip ko kiro onoktapau äpu mai. Tapau wou 7 orip kiro omtapau 7 orip kiro asir ko kiro omtapau opok tane raiäu.

¹⁰ Tapau wou 7 orip kiro nais kamwareäi roat näunäu 7 orip. Kiro kamwaraun roat 5 orip ak meter meiein. Rusapai kararas rau. Kar kamwaraun ro päu wa rau. Ko peanik, om rumukäu wa rawai.

¹¹ Kiro opur sei meter rawon, rusapai ko rawau wa, kosar ätäi kamwaraun ro namba 8 saräi. Utianik, ko kamwareäin roat 7 orip meiein pakan kararas ätäi siräianik, pote erekapu meiäi.

¹² Na sarat 10 orip aparmon kiro kamwaraun roat 10 orip. Kiro roat ak kamwaraun sakau owau wa rai, utianik, ak sakau oianik, ekep wa rawaiei, ak 1 aua karar opok opur sei nuka pak roasiret kamwaraun rawaiei.

¹³ Kiro kamwaraun roat 10 orip akan ronkat karar, akas akan kamwaraun sakau kiro opur sei nuka nuraiei.

¹⁴ Roat 10 orip akas Sipsip Nak pak weräiäiei. Utianik, Sipsip Nak pak kon tainoriäin roat akan woiaka epar moin nukasar nukan sare marowon pak akas kiro kamwareäin roat pak weräianik, itimwaroin. Owon, Sipsip Nak ko roat näunäu akan ro näwäu. Ko nais kamwareäi roat akan kamwareäu ro.”

¹⁵ Kiro sarau eitek nukas is ätäiar keser airowon, “Na kiro an sapum asir kiro opok tane rawon aparmon, kiro roasiret akan totok. Kiro roasiret ak erekapu omsau atap atap pakan, tup-siu atap atap pakan, enmaksau atap atap pakan, ämän atap atap pakan.

¹⁶ Na kiro sarat 10 orip aparmon, akas opur sei pak tururmoi, kiro sapum asir sauk muraiei. Akas kon osap omjo pak erekapu oi kurena, ko pirim rawai. Akas kon tokou jeanik, ko erekapu ep uru makaiei.

¹⁷ Anut nukasar ronkat arowon, okon, kon ronkat tainorianik, ak ronkat karar momoi, kiro akan sakau opur sei nuraiei. Ak keserna, kos roasiret kamware, pote Anut nukas ämän äiewon kiro erekapu epar päi.

¹⁸ Na kiro asir aparmon, kiro näu mena enip näwäu orip, kos omnokoukan kamwareäi roat king erekapu kamwareäu.”

18

Babilon näu mena ko erekapu aru mowon

¹ Kiro kesernuk, is Anut nukan sarau eitek kar omar oikas kowon aparmin. Kon sakau näwäu senes, kon meris omnokou erekapu arou kurewon.

² Kos keser sakau ur wewon, “Babilon näu mena enip näwäu orip, ko aru mowon! Babilon näu mena erekapu aru mowon! Kiro mena osou aru pak airaut aru senes ukun orip pak raiäi.

³ Karauk omsau pakan roasiret erekapu kiro menan sapum onok tainoriäin, ak wain an sakau jemoi, raiakäiäu senek. Omnokoupaian

kamwareäi roat näunäu ak nais ko pak sapum onok miäin. Roasiret kiro mena rai, ak parai taiäun osap sosop omnokoupaian osap suriai roat pakan kau mona, akas ak pakan ai auk sosop oiäin.”

⁴ Ätäiar is kar ron pätu omar oikas keser äiewon, roimin, “Isan roasiret ak kiro näu mena utoinai, kowe! Ak kiro menan onok aru wa tainorau. Keseria, ko usu owai, kiro ak ko pak wa owaiei!

⁵ Kon onok aru kiro osap senek kati kurornuk, omar oik toptowon. Anut nukas kiro menan onok aru ätäi ronkateäu.

⁶ Kiro asires owo onok aru ak opok keserwon siar akas nais ätäi ko opok keseriar keseraiei. Kos owo onok aru ak opok keserwon, akas ko opok oirorpai keseraiei. Ko wain an sakau kap opok keputirmara, arowon, okon, akas ätäi wain an sakau senes nuruna, jai.

⁷ Ko nukasar kon enip jou momara, sapum onok aru keseriäwon. Akas kon onok aru miäwon siar ko tätäi sosop nuruna, usu owai. Ko nukasar keser areäu, ‘Is kamwareäim asir nāwäu senek, isan patan opok tane raim. Is kar wäimäs asir senek wa. Is opok kar usu wa kowai, kesernuk, is woi aru wa mam.’

⁸ Ko kiro ämän äiäu, okon, karauk usu atap atap ko opok omre karar pakar päi. Sip aru sosop penuk, kiro menan roasiret ak waiaiei, sou nāwäu päi. Kiro asir ko epis erekapu jerai, owon, Anut Nāwäu ko sakau nāwäu orip kos kiro asir nukan onok aru wasare aparmara, ko ämän sosop orip äieu.”

⁹ Omnokoupaian kamwareäi roat näunäu ak

kiro asir pak sapum onok mianik, parai tai raiäin, kiro roat ak näu mena epis jeremoui, epit penuk, aparianik, ak kiro asir mesin näwäu waiaiei.

¹⁰ Ak kiro asiren usu erek owam rai, imineanik, atapukas tai rain. Ak keser äiein, “Wopur, wopur, Babilon, na näu mena, na näu mena enmat jou näwäu orip. Nan onok arusar ätai pirirmoi, kurte aru musou!”

¹¹ Omnokoupaian osap suriai roat ak kiro Babilon näu mena nukanun woiakati monuk, ak waiein, owon, kar ros akan osap ätai wa kau mai.

¹² Akan suriai osap kiro gol, silva, aiauk eposek, kiriroi eposek enip pel, omjo käräi eposek, omjo aiwer senek eposek, omjo namurakau, omjo osou pak. Karauk suriai osap am sou eposek orip atap atap pak, karauk osap elefant nukan aukpanakus ate moin pak, karauk osap ak am atap atap pak, bras, ain, mabel pakas ate moin.

¹³ Karauk suriai osap kiro perou, äräi, pauda sou peäu, uer sou peäu atap atap, wain an, uer enip ‘oliv’, plaua, wit, bulmakau, sipsip, hos, karis pak. Ak sarau roasiret totomaka orip nais suriain. Rusapai osap kau maun ro kar rawau wa.

¹⁴ Kiro osap suriain roat akas kiro mena keser auraiei, “Kiro osap eposek na oiäum wonas weäumon kiro utoisi manowon. Nan osap sosop pak mer eposek kiro erekapu ämäiewon, na ätai wa aparam.”

¹⁵ Kiro osap sosop surianik, aiauk oiäin roat ak kiro asiren usu owam rai imineanik, atapukas tai raianik, woiaka aru monuk, wai rain.

¹⁶ Ak keser äiein, “O, Näu mena enmat näwäu orip, wopur, wopur, meter na omjo eposek käräi

pak, aiwer senek pak, osou pak, jokeanik, gol aiauk eposek, kiriroi eposek enip pel pak, kis mer amke raiäumon.

¹⁷⁻¹⁸ Nan osap aiauk näwäus kau momon erekapu kurte aru moin.”

Erekapu ous kumeäi roat, karauk roasiret ous atat ariai, ous ateai roat, ous opok sarau miäi roat pak, ak erekapu atapukas tai apari rain. Ak kon epit penuk, aparianik, keser urwein, “Kiro näu mena enip jou orip, kar näu mena ko senek rawau wa.”

¹⁹ Ak maimai oianik, akan tapiakap momoi, waianik, woiaka aru me rain. Ak keser äiein, “Wopur, wopur, ko näu mena enip näwäu jou orip, ko pakas mas an opok sarau miäi roat ak osap sosop oiäin. Kurte kon osap erekapu aru moin.”

²⁰ Na omar pak, Anut nukan roasiret pak, Jisas nukan ämän oi ariain roat pak, Anut nukan ämän roianik, areain roat, ak kiro näu mena keseru mesin akan woiaka näu sarewe. Owon, kiro näu mena nukas ak opok onok aru marowon, okon, Anut nukas kiro menan onok aru wasareanik, aru muruwon.

²¹ Kiro ämän utonuk, kar sarau eitek sakau orip nukas kar aitapau näwäu usuäu oumara, mas an uru känkureanik, keser äiewon, “Kiro aitapau nowon senek, Babilon näu mena nais keseriar erekapu nai. Roasiret ak ko ätäi wa aparai ei.

²² Babilon mena roat akas gita weäi, sir weäi, or niniäi, parau uriäi, roasiret kiro jejep ätäi wa rowaiei. Roat sarau miäi ak ätäi wa apwaraiei. wit touriäi kon jejep nais ak wa rowaiei.

²³ Nas arou miäum ätäi arou wa mam. Na opok ro asir ori awau ouratäun akan jaunakat pak arena, ätäi wa rowaiei. Meter nan osap suriain roat ak roat näunäu osap sosop orip, akas karauk roat omnokou opok erekapu itimwareäin. Nan os ämänis omkoukan roasiret erekapu sätwaronuk, ak nan onok erekapu tainoriäin.”

²⁴ Anut nukan ämän roianik, areain roat pak, kon sarau roat pak karauk roasiret erekapu omnokou opok akwarona, meiein, akan karian kourwon kiro erekapu Babilon mena aparin, okon, Anut nukas Babilon mena usu näwäu nuruwon.

19

Roasiret omar oik Anut nukan enip jou murin.

¹ Ätäiar is roasiret sosop senes akas omar oik keser sakau urwein, roimin, “Areruia! Ik Anut nukan enip jou murau! Kos ik ätäi imäikowon, ko iken Anut, kon enip jou näwäu orip, ko sakau orip.

² Kon wasareikaun onok kiro epar tuku senes. Kiro sapum asires kon sapum onokus omnokoupaian roasiret erekapu aru marowon. Kos Anut nukan sarau muriäin roat akwaronuk, meiein, okon, Anut nukas kiro asir ko ämän orip äianik, usu näwäu nuruwon.”

³ Ak ätäi keser sakau urwein, “Areruia! Ik Anut nukan enip jou murau. Kiro asir epis jerewon, kiro epit utau wa, orip orip rau.”

⁴ Kiro roat näunäu 24 orip pak osap 4 orip awau rai akas Anut nuka kon patan opok tane rau opok uoraka sur weanik, kon enip jou murin. Ak keser urwein, “Areruia! Ik Anut nukan enip jou murau. Epar.”

⁵ Is Anut nukan patan pakas kar ron pätu keser äiewon roimin, “Ak, Anut nukan sarau roat, ak kon roasiret erekapu enmaka wäpik pak, enmaka orip, ak Anut imineanik, kon inkaruru raiäi, okon, akas kon enip jou muruwe.”

Sipsip nak asir owauru opok kon o jaun.

⁶ Keseria, is roasiret sosop urwein roimin. Akan jejemak an saru nukan jejep senek pak omar käiäu senek. Ak keser sakau urwein roimin, “Areruia! Ik Anut nukan enip jou murau! Ko iken Näwäu, ko erekapu sakau näwäu orip.

⁷ Ik iken woiook näu sareanik, nepipirmoi, ko jou murau. Sipsip Nakun asir owaun omre kou. Kon wau nais mer amkeanik, kame rau.

⁸ Kiro asir omjo ärineu eposek orkäun nurin.” (Kiro omjo ärineu kiro Anut nukan roasiret akan onok eposek miäin nukan totok.)

⁹ Keseria, Anut nukan sarau eitekus keser airowon, “Na keser jer we. Inok roasiret ak Anut nukas Sipsip Nak nuka asir owaun äs mai opok kowaun rai awarai, ak nepipiraiei.” Ko ätäi keser airowon, “Okoro ämän kiro Anut nukan epar ämän.”

¹⁰ Kesernuk, is kiro sarau eitek nuka jou mu-raun uor sur weanik, kon enip jou muraun keser-min. Utianik, kos is keser airowon, “Na kiro onok wa keserau! Is naka pak nan jaunat pak akan sarau jaunaka, ik erek Jisas nukan ämän areäum. Na Anut karar jou mur! Jisas nukan epar ämänis, Anut nukan ämän roianik, areai roat akan woiaka siräi maronuk, akas Jisas nukan enip amop miäi.”

Kar ro ko hos aup oik tane rawon.

¹¹ Keseria, is omar im tuenuk, kar hos aup raunuk, aparmin. Kar ro kiro hos opok tane rau kon enip kesek, ‘Ko epar ämän mianik, Anut nukan ämän erekapu jekur areäu.’

¹² Kon amukwak kiro ep arou senek, kon tapau opok kamwareäi roat näunäu king akan at sosop kure rawon. Kon oiok opok kar enip jer wein rau, utianik, roasiret ak kiro enip ak äpu wa, nuka karar ko kiro enip äpu.

¹³ Kon omjo karianas erekapu sor oumara, takewon. Kon enip kiro ‘Anut nukan ämän’ äiäi.

¹⁴⁻¹⁵ Omar oikan marai roat akas omjo ärineu eposek orkeanik, akan hos aup okukureanik, ko tainor manoin, Kiro marai roat akan kamwareäu ro näwäu nukas kon oksau opok siräp auk osip mianik, roasiret omnokou erekapu akwaraun kowon. Ko kamwareäu ro nukan utupauk ateanik, roasiret erekapu sakau kamwarai. *Buk Song 2:9*

Kos wain nemauk taikunor kureäi senek kesewarai. Kiro Anut sakau erekapu orip, kon kasak peäu nukan totok.

¹⁶ Kon omjo opok, kon pauk opok pak enip keser jer we moin rau. ‘Ko kamwareäi roat akan kamwareäu ro. Ko roat näunäu akan ro näwäu.’

¹⁷ Ätäi, is kar sarau eitek san opok tai rawon aparmin. Kos ai raut omar oik ari rain, keser urwarowon, “Ak erekapu Anut nukan o näwäu jaun kowaiei.

¹⁸ Ak koi, omsau kamwareäin roat näunäu king akan tokou pak, marai roat akan kamwareäin roat akan tokou pak, roat sakau orip akan tokou pak jaiei. Ak hos raut akan tokou pak, roat hos oik

taneäin akan tokou pak jaiei. Ak roasiret erekapu akan tokou jaiei. Ak sarau roat (slev) pak roat akasar akan sarau kameäi pak, roat enmak jou orip pak roat akan enmak jou wäpik pak erekapu akan tokou jaiei.”

¹⁹ Keserianik, is ami kurear opur sei okoro omnokou kamwareäi roat näunäu pak akan marai roat pak ak tururianik, kiro ro hos oikas arira, kon marai roat pak weräiäuri apwaromin.

²⁰ Utianik, kiro ro hos oikas ariäu kos opur sei pak kon sät ämän areäu ro ori sakau atwatowon. Kiro sät ämän areäu ros meter opur sei nukan amuk opok kurur atap atap mowon. Roasiret opur sei nukan jer oianik, opur sei kon totok jou muriäin, ak kon kurur aparianik, epar rai ronkatein. Kiro opur sei nuka pak kon sät ämän roianik, areäu ro pak au sakau atwateanik, ep salfa orip jerera uru awau känkurwatoin.

²¹ Awan marai roat kiro ro hos oikas ariäu ro nukas kon siräp auk osip kiro kon oksau opokas ne rau kis awan marai roat erekapu akwaronuk, meiein. Kesernuk, ai rantes tukware jena, noko-maka pewon.

20

Satan ko woisan 1,000 orip up uru karapus rawai.

¹ Is ätäi ami kurea, kar sarau eitek omar oikas kowon aparmin. Kon ipous up onoktapau wäpik opokan ki, sen näwäu orip ate kowon.

² Kos kiro meteran jamai näwäu, Satan sakau ateanik, senis rakir monuk, woisan 1,000 orip keseriar rawon.

³ Kiro sarau eitek nukas ko imäianik, up onoktapau wäpik uru momara, up oksau kiro ki oripas sakau näkäu im penewon. Kesernuk, ko roasiret omnokou opok ätäi sätwarau senek wa. Ko kiro opok rawai woisan 1,000 orip utonuk, kiro epar ak ko up uruas utona, pe ari rawai. Utianik, ko pe ekep wa ari rawai.

⁴ Is kamwareäi roat akan patan apwaromin. Kiro opok roat tane rain. Anut nukas ak roasiret wasarewaraun sarau arowon. Is ätäi ami kurear karauk roasiret meiein akan totomaka apwaromin. Kiro roasiret ak Jisas nukan epar ämän pak Anut nukan ämän karauk roasiret awaroin, okon, karauk roat akas poiaka patirna, meiein. Ak opur sei pak kon totok pak wa jou miäin. Ak kon jer akan oioraka ra, ipiak opok owau wa. Kiro roasiret ätäi awau siräianik, Krais pak kiro woisan 1,000 oripar roasiret kamwaraiei.

⁵ Meter roasiret up uruas keser siräiäu wa, akas rusapai amke up uruas siräiaiei. (Kiro ses opok, karauk roasiret nais meiein ak ätäi kurte wa siräiaiei. Kiro woisan 1,000 orip manonuk, epar ak erekapu ätäi siräiaiei.)

⁶ Kiro roasiret ak amke ätäi siräiaiei, ak Anut nukan roasiret senes raianik, ak nepiaka piraiei. Ätäi meiäun nukan sakaus kiro roasiret wa aru marai. Utianik, ak Anut Krais orien kamuk rawaun roasiret raianik, Krais nuka pak woisan 1,000 orip roasiret kamware rawaiei.

Satan ko aru mowon

⁷ Kiro woisan 1,000 orip manonuk, ak up onoktapau wäpik im tueanik, Satan utona, manai.

⁸ Ko up uruas peanik, omnokou pakan roasiret erekapu sätwaromoi, imwaraun manai. Ko Gog omsau pak Megog omsau pak poteanik, kiro omnokou pakan roasiret erekapu weräiäun turwarai. Akan namba kiro upinan uskakar senek rawai.

⁹ Ak kiro omnokou erekapu pote arianik, kiro mena Anut nukas kon wous meieäu pak kiro omoi kon roasiret rai pak, erekapu kararim katwataiei. Utianik, kiro ses opok, ep omar oikas neanik, ak erekapu jerwarai.

¹⁰ Satan nukas roasiret sätwareäu, ko sarau eitek akas sakau ateanik, ep salfa pak jereäu opok, kiro opur sei, kon sät ämän roianik, areäu ro pak kurwatona, rairin pakar kurena, nai. Ko au pak erek tätäi näwäu orip orip oi rawaiei.

Meiein roasiret wasarewaraun ses

¹¹ Anut nuka kamwareäu ro king nukan patan äreneu näwäu opok tane raunuk, is aparmin. Omar omnokou pak erekapu mane ämäieirin, ätäi aparau senek wa.

¹² Is meiein roasiret enmaka orip pak enmaka wäpik pak ak kiro patan amukup tai rain apwaromin. Sarau eitek akas karauk buk käsiräiein. Kar buk kiro awau rawaun buk nais käsiräiein. Meten meiein roasiret ak onkapai raianik, owo sarau moin keseriar buk opok jer wein rau, kiro jeris ak wasarewarai.

¹³ Mas an opok meiein roasiret ak nais mas an pakan siräianik, koi kiro patan amukup tai rain. Meiäun onok pak roasiret meiein akan mena karauk roasiret kiro opok rain kiro pakan utware manosa, kiro roasiret ak nais kiro patan

amukup tai rain. Ak erekapu owo sarau moin, keseriar wasarewarai.

¹⁴ Keseria, meiäun onok pak roasiret meiein akan mena pak ep orip orip jereäu uru känkürwataiei. Kiro ep orip orip jereäu kiro ätäi meiäun onok.

¹⁵ Inok roasir kon enip awau rawaun buk opok rawau wa, ko nais ep näwäu jerera uru känkürenuk, nai.

21

Omar awau, omnokou awau.

¹ Is omar awau pak omnokou awau pak apwatmin. Omar amke rawon pak, omnokou amke rawon pak kiro erekapu ämäiewon. Mas an nais ämäiewon.

² Is näu mena eposek senes, kiro Jerusalem awau Anut nuka omar oik rau pakas kounuk kounuk, aparmin. Kiro mena ko kar asir ro owaun mer eposek amkeäu senek keserwon.

³ Is Anut nukan patan opokas kar ron pätu keser arewon roimin, “Rusapai, Anut nukan ou roasiret kampai rawai. Ko ak pak rawai. Ak kon roasiret rawaiei. Anut nukasar ak pak raianik, ko akan Eit rawai.

⁴ Kos roasiret akan amiak urok erekapu tätäiäi. Kiro roasiret ak ätäi wa meiäiei, woiaka aru wa mai, wa waiäiei, ak tätäi wa owaiei. Kiro meteran onok erekapu manoin.”

⁵ Anut nukas patan opok taneanik, keser äiewon, “Na apwar! Is okoro osap erekapu awau ate mom.” Keseria, kos ätäi äiewon, “Na keser

jer we, okoro ämän epar senes, kiro mesin akan woiaka epar maun itok.”

⁶ Keseria, ko is keser airowon, “Kiro osap erekapu ate moita, pein rusapai rai. Is isakasar amke raimin, isakasar rusapai raim. Isakasar onoktoroi osap erekapu ate momin, ätäi isakasar kiro sarau patarmin. Inok roasir ko an pätirai, ko isan antut pakan an jai. Kiro an orip orip awau rawaun an ko wa kau mai, erar nurita, jai.

⁷ Inok ro ko onok aru erekapu itimorai, ko isan osap eposek owai. Is kon Eit rawam, ko isan mokoi rawai.

⁸ Utianik, roasiret ak imineanik, marai pakas ätäi koiäi pak, roasiret akan woiaka epar mau wa pak, roasiret ak onok aru senes miäi pak, roasiret ak karauk roasiret akwarona, meiein pak, roasiret ak sapum onok miäi pak, roasiret ak os ämän miäi pak, roasiret ak sät eitek akan totomak jou miäi pak roasiret sät ämän miäi pak, kiro ak erekapu akan mena ep näwäu salfa orip jereanik, wa koseriäu opok näiei. Kiro ätäi meiiäiei.”

Jerusalem awau.

⁹ Anut nukan sarau eitek 7 orip, akas usu aru 7 orip maro 7 orip opok ok pewon atoin, kiro 7 orip pakan kararas koumara, is keser airowon, “Na kouta, is kiro Sipsip Nakun asir owauru ätär musam.”

¹⁰ Ko keser aironuk, Anut nukan Osou Näus sakau kameironuk, nini epir pakas senek, kiro sarau eitek nukas imäirianik, omtapau näwäu opok imäiri potowon. Kos näu mena eposek

senes, enip Jerusalem Anut nuka omar oik rau pakas kounuk kounuk, ätär murowon.

¹¹ Anut nukan arou näwäu kiro mena arou jere rawon. Kiro arou merek näwäu senes, kar aiauk eposek enip jasper senek pak, kar aiauk enip kristol ukun wäpik senek jereäu.

¹² Kiro näu mena porim kämioik senes. Kiro opok, ororok 12 orip rau. Anut nukan sarau eitek 12 orip akas kiro ororok 12 orip kame raiäi. Kiro ororok opok Israel roasiret akan tupsiu 12 orip akan enmaka jer we moin.

¹³ Kiro mena, ororok erekapu 3 orip atap atap rau. Kar ororok 3 orip kiro san peäwon kaima rau, kar ororok 3 orip kiro san neäwon kaima rau, kar ororok 3 orip kiro not rau, kar ororok 3 orip kiro saut rau.

¹⁴ Kiro näu mena porim sakau maun aiauk 12 oripas omnokou opok moin, kiro aiauk opok Sipsip Nak nukan ämän oi ariai roat akan enmaka rau.

¹⁵ Kiro Anut nukan sarau eitek ko is pak arewon, ko amauk gol rula senek ateanik, kiro mena pak, ororok pak, porim pak akan rumukäu owo senek ninare aparawon.

¹⁶ Anut nukan sarau eitek nukas kiro näu mena kon amaukus ninare aparawon. Kiro näu menan rumukäu, kon apsasawo senek. Kiro näu mena kon rumukäu 2,200 kilomita, kon apsasawo, kon porim tai rau kon rumukäu kesekur.

¹⁷ Kos porim nais ninare aparawon. Kiro porim nukan kukup 65 mita. Kon amaukus ko kiro ninare aparawon.

¹⁸ Kiro porim aiauk janou enip jasper pakas ate

moin. Näu mena gol nukas ate moin. Keseria, kiro mena siror awau senek sikmärär rawon.

¹⁹ Kiro näu mena nukan porim onoktapau aiauk sakau eposek sosop atap atap kis ate moin.

Aiauk sakau amke omnokoupaian rau, kiro janou enip jaspera.

Aiauk namba 2 upip kon enip sapaia.

Aiauk namba 3 awarip ärineu senek kon enip aket.

Aiauk namba 4 awarip kon enip emeral.

²⁰ Aiauk namba 5 osou ärineu senek kon enip sadonikis.

Aiauk namba 6 osou kon enip konilian.

Aiauk namba 7 janou, kon enip krisolait.

Aiauk namba 8 upip awarip senek, kon enip beril.

Aiauk namba 9 janou, kon enip topas.

Aiauk namba 10 ärineu awarip senek, kon enip krisopres.

Aiauk namba 11 osou janou senek, kon enip haiasin.

Aiauk namba 12 aiwer senek, kon enip ametis.

²¹ Kiro ororok 12 orip karar karar kiroroi eposek 12 orip akan enmaka pel kis ate moin. Kiro näu menan apu gol nukas ate moin, siror senek minmänirwon.

²² Is kiro näu mena Anut nukan osap nuriäi ou nāwāu aparau wa, owon, Anut nāwāu sakau erekapu orip pak Sipsip Nak pak awasar kiro menan tup ou nāwāu senek.

²³ Kiro näu mena san keir ori au merek kuräun rawau wa. Owon, Anut nukan enip jou nukas kiro opok merek kuräi. Sipsip Nak ko kiro pakan arou.

²⁴ Omnokou pakan roasiret ak kiro arou merek opok ari rawaiei. Roasiret akan kamwareäin roat näunäu akas akan osap eposek senes okurianik, kiro näu mena oi kowaiei.

²⁵ Ak kiro näu menan ororok im wa penäiei, kiro ororok orip orip im tue rawaiei, owon, kiro mena om wa irai.

²⁶ Roasiret akas akan mer eposek senes pak akan osap aiauk näwäus kau miäin pak oianik, kiro näu mena oi kowaiei.

²⁷ Utianik, osap aru pak roasiret ak karauk onok aru oioraka naun keseriäin pak roasiret sät ämän miäin pak, ak epar senes, kiro näu mena wa tonaiei. Kiro roasiret Sipsip Nakus kon awau rawaun buk opok akan enmaka jer we mowon ak karar epar kiro näu mena tone rawaiei.

22

Awau rawaun an näwäu.

¹⁻² Kiro sarau eitekus is awau rawaun an näwäu ätär murowon. Kiro an siror senek minmäniriäwon. Kiro an ko Anut pak Sipsip Nak pak awan patan opokas koianik, kiro näu menan apu kamukas noptowon. Kiro an kasakup karaima karaima awau rawaun am tai rai. Kiro am ak woisan karar karar opok, keir karar karar am nemauk ätäi ätäi orip orip muriäi. Kiro am käwäus kiro roasiret sip akwaronuk, jekwaraun.

³ Karauk osap meter Anut nukas aru maraun äiewon, ak Anut nukan näu mena wa rawaiei. Utianik, Anut Sipsip Nak orien patan epar kiro näu mena raunuk, Anut nukan roasiret ak kon enip jou muraiei.

⁴ Ak kon nepu aparna, kon enip akan oioraka opok jer we marona, rawaiei.

⁵ Kar pututu wa rawai. Lam san ori au sarau wāpik, owon, Anut Nāwāu nukasar akan arou rawai. Ak kamwaraun roasiret näunāu king senek orip orip rawaiei.

Jisas ko ätäi kowai.

⁶ Kiro sarau eitekus is keser airowon, “Kiro ämän nas jer we momon epar senes, roasiret ak kiro mesin akan woiaka epar maun itok. Iken Nāwāu, Anut nukas kon Osou Nāu kon ämän roianik, areain roat areäu, ko kon sarau eitek akas kon sarau roat owo onok kurte päun ätär maraun äsimwarowon.”

⁷ Jisas nukas keser äieu, “Ak rowe! Is kurte kowam. Okoro buk pakas Anut nukas owo onok tawa päun äiewon, okon, inok roasiret ak okoro buk opokan ämän roianik, tainoriäi akan woiaka näu saräi.”

⁸ Is Jon, isas kiro ämän roianik, kiro osap erekapu apwarmin. Is kiro ämän roumoi, osap aparianik, kiro sarau eitekus kiro osap erekapu ätär murowon, okon, is nukan enip jou muraun kon isou siakpu uor sur wemin.

⁹ Utianik, kos is ätäi keser airowon, “Na kiro onok wa keserau. Is naka pak nan jaunat, Anut nukan ämän roianik, areain roat pak roasiret erekapu ak okoro ämän kiro buk opok rau tainoriäi pak, akan sarau jaunaka. Na Anut karar jou mur.”

¹⁰ Keseria, kos is airowon, “Na okoro onok tawa päun ämän okoro buk opokan nakarar wa ämäi

me rawau. Owon, okoro ämän erekapu roumon, kiro kurte päi.

¹¹ Inok roasir ko onok aru miäu, ko kiro onok aru keseriar me rawai. Inok roasir ko sapum onok aru miäu, ko kiro sapum onok keseriar me rawai. Inok roasir ko onok eposek miäu, ko kiro onok eposek keseriar me rawai. Inok roasir Anut nukas kon senes sare mowon, ko ukun wäpik, ko keseriar rawai.”

¹² Jisas nukas ätäi keser äieu, “Ak rowe! Is kurte kowam! Ak roasiret owo sarau miäin, is akan osap atap atap kiro sarau moin pakan omariar kowam.

¹³ Is isakasar amke raimin, isakasar rusapai raim. Isakasar amke pemin ro, isakasar rurisa päun ro. Is isakasar onoktoroi osap erekapu ate momin, ätäi isakasar kiro sarau patarmin.

¹⁴ Inok roasiret ak akan omjo an kosoraiei, ak woiaka ereraiei. Ak näu menan ororokupas tonomoi, awau rawaun am nemauk kiro näu mena rau ak jaun itok.

¹⁵ Utianik, roasiret ak onok aru miäi, ak näu mena kasik rawaiei. Kiro roasiret ak os ämän miäi, roasiret ak sapum onok miäi, roasiret ak karauk roasiret akwarona, meiäi, roasiret ak sät eitek jou mareäi, roasiret ak sät ämän areanik, tainoriäi. Ak erekapu näu mena kasik rawaiei.

¹⁶ Is Jisas, isas, isan sarau eitek äsimwarota, ak isan roasiret okoro ämän awaroin. Devit ko is pakas pewon, is nais kon tupsiu pakas pemin. Isakasar taperan pai merek näwäu orip.”

¹⁷ Osou Näu pak Sipsip Nakun asir pak awas roasiret karar karar awaraieir, “Na koi.” Inok roasiret ak kiro ämän roin akas nais “Na koi!”

äiäiei. Inok roasiret ak an pätwarnuk, ak awau rawaun an jaun kowe. Akan aiaukus wa kau maiei, erar oi jaiei.

Jon nukas sakau ämän äiewon.

¹⁸ Is Jon, isas, ak roasiret kiro onok tawa päun ämän okoro buk opok rau roin sakau awarom, “Inok roasiret kiro ämän roianik, kos kon ronkat pakas karauk ämän kiro ämän pak turur monuk rai, Anut nukas pak kiro ro usu aru senes okoro buk nukas äiewon senek nurai.

¹⁹ Inok roasires okoro buk pakan ämän oi kuräi, Anut nukas nais kiro ro osap eposek nuraun äiewon pakan oi kuräi. Kiro ro ko awau rawaun am pakan am nemauk wa jai. Ko Anut nukan näu mena kiro buk nukas äiewon senek tone wa rawai.”

²⁰ Kiro ros kiro ämän kiro buk opok rau erekapu äiewon kos äieu, “Epar senes, is kurte kowam!” Kesernuk, is ko aurim, “Näwäu Jisas, epar, na koi!”

²¹ Näwäu Jisas nukas kon wou näu oripas Anut nukan roasiret erekapu sarwarai. Epar.

Anut nukan Ämän Eposek
The New Testament in the Girawa Language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Girawa long Niugini

copyright © 1994 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Girawa

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-11-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

857654ed-60eb-5741-bcea-dd5397d3f069